

**GRUPA KAPITAŁOWA
STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.**

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE**

na dzień i za rok kończący się
31 grudnia 2016 roku

Spis treści

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	3
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	6
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	7
Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	8

**Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów
za rok kończący się 31 grudnia**

<i>w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej</i>	Nota	2016 r.	2015 r.
Przychody	6, 8	292 853	262 508
Koszt własny sprzedaży	6, 9	(40 854)	(65 584)
Zysk brutto na sprzedaży		251 999	196 924
Pozostałe przychody operacyjne	10	4 917	7 321
Koszty ogólnego zarządu	6, 9	(33 843)	(34 182)
Pozostałe koszty operacyjne	11	(312)	(351)
Zysk z działalności operacyjnej		222 761	169 712
Przychody finansowe		12 331	13 827
Koszty finansowe		(33 489)	(35 523)
Koszty finansowe netto	12	(21 158)	(21 696)
Udziały w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	17	188	101
Zysk przed opodatkowaniem		201 791	148 117
Podatek dochodowy	13	(36 497)	(28 707)
Zysk netto za okres sprawozdawczy		165 294	119 410
Inne całkowite dochody			
<i>Inne całkowite dochody, które nigdy nie będą podlegać reklasyfikacji do zysku lub straty bieżącego okresu</i>			
Wycena świadczeń pracowniczych	27	(45)	44
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	13.3	9	(7)
		(36)	37
<i>Inne całkowite dochody, które podlegają lub mogą podlegać reklasyfikacji do zysku lub straty bieżącego okresu</i>			
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą		40	(30)
Efektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych	23.2	426	(718)
Zmiana netto wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych przeklasyfikowana do zysku lub straty bieżącego okresu	23.2	4 665	5 286
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	13.3	(967)	(868)
		4 164	3 670
Inne całkowite dochody netto za okres sprawozdawczy		4 128	3 707
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy		169 422	123 117
Zysk netto przypadający na:			
Właścicieli Jednostki Dominującej		159 563	113 599
Udziały niekontrolujące		5 731	5 811
Zysk netto za okres sprawozdawczy		165 294	119 410
Całkowite dochody ogółem przypadające na:			
Właścicieli Jednostki Dominującej		163 707	117 299
Udziały niekontrolujące		5 715	5 818
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy		169 422	123 117
Zysk przypadający na 1 akcję	24		
Podstawowy (zł)		0,65	0,46
Rozwodniony (zł)		0,65	0,46

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów należy analizować łącznie z informacjami dodatkowymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

**Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej
na dzień**

w tysiącach złotych

	<i>Nota</i>	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	14	32 080	35 649
Wartości niematerialne	15	484 829	522 681
Nieruchomości inwestycyjne	16	4 401	4 176
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	17	1 021	833
Pozostałe inwestycje długoterminowe	18	447 422	506 623
Należności długoterminowe		-	816
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	19	89 983	99 471
Aktywa trwałe razem		1 059 736	1 170 249
Aktywa obrotowe			
Zapasy		2 147	2 038
Inwestycje krótkoterminowe	18	1 488	1 581
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	21	16 316	13 422
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22	366 959	188 007
Aktywa obrotowe razem		386 910	205 048
Aktywa razem		1 446 646	1 375 297

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z informacjami dodatkowymi,
które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (ciąg dalszy)
na dzień

w tysiącach złotych

	Nota	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	23.1	185 447	185 447
Akcje własne		(20)	(20)
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej		7 430	7 430
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości za bezpieczeń	23.2	(7 206)	(11 330)
Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowy		231 486	320 644
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą		137	134
Zyski zatrzymane oraz niepokryte straty		164 555	(84 183)
Kapitał własny właścicieli Jednostki Dominującej		581 829	418 122
Udziały niekontrolujące	23.5	4 999	4 973
Kapitał własny razem		586 828	423 095
Zobowiązania			
Zobowiązania długoterminowe			
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	25	116 147	153 154
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	27	3 094	1 891
Przychody przyszłych okresów	29	7 686	8 518
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	28	211 064	199 812
Rezerwy długoterminowe	30	344 802	403 585
Zobowiązania długoterminowe razem		682 793	766 960
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	25	37 215	34 831
Pochodne instrumenty finansowe	32.2, 33.3	10 014	15 250
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	20	13 905	11 082
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	31	22 230	21 268
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	27	373	3 633
Przychody przyszłych okresów	29	5 431	5 975
Rezerwy krótkoterminowe	30	87 857	93 203
Zobowiązania krótkoterminowe razem		177 025	185 242
Zobowiązania razem		859 818	952 202
Pasywa razem		1 446 646	1 375 297

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z informacjami dodatkowymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

**Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych
za rok kończący się 31 grudnia**

<i>w tysiącach złotych</i>	<i>Nota</i>	2016 r.	2015 r.
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk przed opodatkowaniem		201 791	148 117
Korekty			
Amortyzacja	9	44 800	44 073
Utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		-	31
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą		40	(30)
Strata z tytułu działalności inwestycyjnej	12	93	153
Zysk ze zbycia/likwidacji rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych	10, 11	(106)	(51)
Darowizny rzeczowe		12	-
Odsetki i dywidendy		1 544	2 872
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych		(188)	(101)
Zmiana stanu należności		(2 050)	(2 289)
Zmiana stanu zapasów		(109)	192
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych		12 243	11 331
Zmiana stanu rezerw		(30 953)	9 149
Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów		(1 376)	(982)
Środki pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej		225 741	212 465
Podatek dochodowy zapłacony		(25 144)	(15 630)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		200 597	196 835
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Wpływy inwestycyjne		71 361	12 382
Sprzedaż wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		248	176
Wpływy z długoterminowych lokat środków przeznaczonych na inwestycje		58 556	-
Dywidendy otrzymane		5	189
Odsetki otrzymane		12 552	12 017
Wydatki inwestycyjne		(39 093)	(137 177)
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych		(39 093)	(31 134)
Długoterminowe lokaty środków przeznaczonych na inwestycje	18	-	(106 043)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		32 268	(124 795)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Wydatki finansowe		(53 913)	(51 290)
Dywidendy wypłacone		(5 689)	(4 946)
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek	25	(34 851)	(32 175)
Odsetki zapłacone		(13 373)	(14 152)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		-	(17)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(53 913)	(51 290)
Przepływy pieniężne netto ogółem		178 952	20 750
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		178 952	20 750
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na dzień 1 stycznia		188 007	167 257
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na dzień 31 grudnia	22	366 959	188 007

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z informacjami dodatkowymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

w tysiącach złotych

	Nota	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowy	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą	Zyski zatrzymane oraz niepokryte straty	Kapitał własny właścicieli Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny razem
Stan na dzień 1 stycznia 2015 r.		185 447	(20)	7 430	(15 030)	262 049	160	(139 213)	300 823	4 101	304 924
Zysk netto za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	-	-	113 599	113 599	5 811	119 410
Inne całkowite dochody:		-	-	-	3 700	(1)	(26)	27	3 700	7	3 707
Efektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczaniu przepływów pieniężnych	23.2	-	-	-	(718)	-	-	-	(718)	-	(718)
Zmiana netto wartości godziwej przy zabezpieczaniu przepływów pieniężnych przeklasyfikowana do zysku lub straty bieżącego okresu	23.2	-	-	-	5 286	-	-	-	5 286	-	5 286
Wycena świadczeń pracowniczych	27	-	-	-	-	-	-	36	36	8	44
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą		-	-	-	-	(1)	(26)	(3)	(30)	-	(30)
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	13.3	-	-	-	(868)	-	-	(6)	(874)	(1)	(875)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy		-	-	-	3 700	(1)	(26)	113 626	117 299	5 818	123 117
Wypłata dywidendy		-	-	-	-	-	-	-	-	(4 946)	(4 946)
Przeniesienie zysku na kapitał zapasowy		-	-	-	-	58 596	-	(58 596)	-	-	-
Stan na dzień 31 grudnia 2015 r.		185 447	(20)	7 430	(11 330)	320 644	134	(84 183)	418 122	4 973	423 095
Stan na dzień 1 stycznia 2016 r.		185 447	(20)	7 430	(11 330)	320 644	134	(84 183)	418 122	4 973	423 095
Zysk netto za okres sprawozdawczy		-	-	-	-	-	-	159 563	159 563	5 731	165 294
Inne całkowite dochody:		-	-	-	4 124	33	3	(16)	4 144	(16)	4 128
Efektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczaniu przepływów pieniężnych	23.2	-	-	-	426	-	-	-	426	-	426
Zmiana netto wartości godziwej przy zabezpieczaniu przepływów pieniężnych przeklasyfikowana do zysku lub straty bieżącego okresu	23.2	-	-	-	4 665	-	-	-	4 665	-	4 665
Wycena świadczeń pracowniczych	27	-	-	-	-	-	-	(26)	(26)	(19)	(45)
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą		-	-	-	-	33	3	4	40	-	40
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	13.3	-	-	-	(967)	-	-	6	(961)	3	(958)
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy		-	-	-	4 124	33	3	159 547	163 707	5 715	169 422
Pokrycie strat z lat ubiegłych		-	-	-	-	(201 496)	-	201 496	-	-	-
Wypłata dywidendy		-	-	-	-	-	-	-	-	(5 689)	(5 689)
Przeniesienie zysku na pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowy		-	-	-	-	112 305	-	(112 305)	-	-	-
Stan na dzień 31 grudnia 2016 r.		185 447	(20)	7 430	(7 206)	231 486	137	164 555	581 829	4 999	586 828

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z informacjami dodatkowymi, które stanowią integralną część skonsolidowanego sprawozdania finansowego

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

1. Podstawowe dane o Grupie

Stalexport Autostrady S.A. („Spółka”, „Jednostka Dominująca”) jest spółką akcyjną zarejestrowaną w Polsce pod nr KRS 16854. Siedziba Spółki mieści się w Mysłowicach przy ul. Piaskowej 20.

Spółka wraz z jednostkami zależnymi tworzy Grupę Kapitałową Stalexport Autostrady S.A. („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”).

Działalność Grupy obejmuje m.in.:

- budowę dróg kołowych i szynowych, a w szczególności działalność gospodarczą związaną z zarządzaniem, budową przez przystosowanie do wymogów autostrady płatnej i eksploatacją fragmentu autostrady A-4 na odcinku Katowice – Kraków,
- zarządzanie i doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej,
- wynajem pomieszczeń.

Poza Spółką w skład Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2016 r. wchodziły następujące podmioty:

Nazwa spółki	Siedziba	Główny obszar działalności	Status spółki	Udział w kapitale oraz liczbie głosów	Data objęcia kontroli/ Data nabycia	Metoda konsolidacji
Stalexport Autoroute S.a r.l.	Luksemburg	Działalność w zakresie zarządzania	Jednostka zależna	100%	2005 r.	Metoda pełna
Stalexport Autostrada Małopolska S.A.	Mysłowice	Budowa i eksploatacja autostrady	Jednostka zależna	100%*	1998 r.	Metoda pełna
VIA4 S.A.	Mysłowice	Eksploatacja autostrady	Jednostka zależna	55%*	1998 r.	Metoda pełna
Biuro Centrum Sp. z o.o.	Katowice	Administrowanie nieruchomościami	Jednostka stowarzyszona	40,63%	1994 r.	Metoda praw własności
Petrostal S.A. w likwidacji**	Warszawa	Spółka nie prowadzi działalności	Jednostka zależna	100%	2005 r.	-

* Poprzez Stalexport Autoroute S.a r.l.;

** Podmiot nieobjęty konsolidacją ze względu na występujące ograniczenia w sprawowaniu kontroli.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe na dzień i za rok kończący się 31 grudnia 2016 r. obejmuje sprawozdania finansowe Spółki oraz jej jednostek zależnych, a także udział Grupy w aktywach netto jednostek stowarzyszonych.

Równolegle Grupa Kapitałowa ujmowana jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej najwyższego szczebla Atlantia S.p.A. (Włochy).

2. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

2.1. Oświadczenie zgodności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”) oraz innych obowiązujących przepisów.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki w dniu 1 marca 2017 r.

MSSF UE zawierają wszystkie Międzynarodowe Standardy Rachunkowości („MSR”), Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz związane z nimi Interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”) poza Standardami oraz Interpretacjami, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską, a także Standardami oraz Interpretacjami, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie weszły jeszcze w życie.

2.2. Podstawa wyceny

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem:

- pochodnych instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej;
- instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży wycenianych według wartości godziwej.

2.3. Waluta funkcjonalna i prezentacyjna

Dane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały zaprezentowane w złotych polskich, walucie prezentacji Grupy, która jest również jej walutą funkcjonalną, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy.

2.4. Nowe standardy i interpretacje niezastosowane w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Nowe standardy, zmiany do standardów oraz interpretacje, które obowiązują dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się po 1 stycznia 2016 r., nie zostały uwzględnione przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Poza oczekującym na zatwierdzenie przez Unię Europejską MSSF 16 *Leasing* oraz zatwierdzonym już MSSF 9 *Instrumenty Finansowe*, nie przewiduje się, aby nowe standardy oraz zmiany do obecnie obowiązujących standardów mogły mieć istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za okres, w którym będą one zastosowane po raz pierwszy, przy czym należy podkreślić, że na koniec okresu sprawozdawczego nie było możliwe wiarygodne oszacowanie rzeczowego wpływu.

2.5. Dokonane osądy i oszacowania

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady rachunkowości oraz prezentowane wartości aktywów, pasywów, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach uznawanych za racjonalne w danych okolicznościach i stanowią podstawę do określenia wartości bilansowych aktywów i zobowiązań, które nie wynikają bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczne wartości mogą się różnić od wartości szacowanych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych.

Osądy oraz szacunki dokonywane przez Zarząd, które mają istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, zostały przedstawione w notach 13, 15, 18, 19, 20, 21, 27, 28, 30, 32, 33 i 36.

3. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

4. Informacje dotyczące Umowy Koncesyjnej

Działalność Grupy obejmuje przede wszystkim działalność gospodarczą związaną z zarządzaniem, budową/przystosowaniem do wymogów autostrady płatnej i eksploatacją fragmentu autostrady A-4 na odcinku Katowice – Kraków, skoncentrowaną przede wszystkim w jednostce zależnej Stalexport Autostrada Małopolska S.A. („SAM S.A.”, „Koncesjonariusz”). Działalność ta jest prowadzona w oparciu o umowę koncesyjną („Umowa Koncesyjna”).

Przedmiotem Umowy Koncesyjnej jest realizacja przedsięwzięcia polegającego na budowie płatnej autostrady A-4 (przystosowanie do wymogów autostrady płatnej) na odcinku Katowice (węzeł Murckowska, km 340,2) - Kraków (węzeł Balice I, km 401,1) i jej eksploatacji, jak również prowadzenie i zakończenie pozostałych robót budowlanych w niej określonych.

Umowa Koncesyjna została zawarta na okres obowiązywania koncesji, tj. 30 lat kończących się w marcu 2027 roku.

Podstawowym źródłem przychodów z realizacji przedsięwzięcia określonym w Umowie Koncesyjnej są przychody z tytułu poboru opłat.

Koncesjonariuszowi przysługuje przez okres obowiązywania Umowy Koncesyjnej prawo korzystania i pobierania pożytków z pasa drogowego autostrady. Prawo to obejmuje m.in. prawo do wyburzania i usuwania znajdujących się w pasie drogowym autostrady budynków, budowli, urządzeń, drzewostanu i upraw, z zastrzeżeniem wszelkich odnośnych przepisów prawa.

W zamian Koncesjonariusz jest zobowiązany do eksploatacji i utrzymywania płatnej autostrady do dnia wygaśnięcia lub rozwiązania Umowy Koncesyjnej, która określa szczegółowy zakres obowiązków Koncesjonariusza, oraz do inwestycji obejmujących ściśle określone roboty budowlane.

Ponadto, w ramach zobowiązań określonych przez Umowę Koncesyjną, po spełnieniu warunków w niej określonych, Koncesjonariusz będzie zobowiązany do poniesienia płatności z tytułu koncesji wobec Krajowego Funduszu Drogowego. Dotyczyć one mają spłaty tzw. długu podporządkowanego (zobowiązania z tytułu kredytu w Europejskim Banku Odbudowy i Rozwoju zaciągniętego przez Skarb Państwa na budowę odcinka Autostrady A-4 Katowice – Kraków przejętego przez Koncesjonariusza).

Dotychczas zrealizowany Etap I obejmował m.in. budowę systemu poboru opłat, uruchomienie obwodu utrzymania autostrady w Brzęczkowicach oraz budowę systemu komunikacyjnego i zarządzania oraz łączności autostradowej. Dalsze etapy inwestycji (Etap II), które są lub mają być realizowane obejmują m.in. remonty mostów, rozbudowę węzłów autostradowych, budowę miejsc obsługi podróżnych oraz prace z zakresu ochrony środowiska (budowa ekranów akustycznych, odwodnienia autostrady, budowa przejść dla zwierząt).

Po zakończeniu okresu trwania Umowy Koncesyjnej prawo do używania i pobierania pożytków z wszelkich budynków i budowli wzniesionych przez Koncesjonariusza przejdzie na Skarb Państwa.

Postanowienia Umowy Koncesyjnej pomiędzy SAM S.A. a Ministrem Infrastruktury i Budownictwa oraz Konsorcjalnej Umowy Kredytowej pomiędzy SAM S.A. a konsorcjum („Konsorcjum”): PEKAO S.A., FMS WERTMANAGEMENT, KfW IPEX-Bank, Raiffeisen Bank Polska S.A. oraz Portigon AG (London Branch), uzależniają możliwość dokonywania wypłat dywidend dla akcjonariusza(y) SAM S.A. m.in. od zakończenia określonego etapu robót budowlanych, osiągnięcia minimalnych wielkości wskaźników obsługi długu oraz zapewnienia pokrycia rachunków rezerwowych w wymaganej wysokości.

5. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Zasady polityki rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przez wszystkie jednostki należące do Grupy.

Zastosowanie zmian do standardów obowiązujących w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 r., nie miało istotnego wpływu na politykę rachunkowości Grupy, a w konsekwencji na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

5.1. Zasady konsolidacji

5.1.1. Jednostki zależne

Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Spółkę. Kontrola ma miejsce wtedy, gdy Spółka z tytułu swojego zaangażowania w jednostkę zależną podlega ekspozycji na zmieniający się poziom zwrotu z inwestycji, lub gdy ma prawa do zmieniającego się poziomu zwrotu z inwestycji, oraz ma możliwość wywierania wpływu na wysokość tego zwrotu poprzez sprawowanie władzy nad tą jednostką. Sprawozdania finansowe jednostek zależnych uwzględniane są w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym począwszy od dnia uzyskania nad nimi kontroli aż do momentu jej wygaśnięcia.

5.1.2. Udziały niekontrolujące

W swoim skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej Grupa przedstawia udziały niekontrolujące w kapitale własnym oddzielnie od kapitału własnego właścicieli Jednostki Dominującej.

Zmiany w udziale własnościowym Grupy w jednostce zależnej, które nie skutkują utratą przez Jednostkę Dominującą kontroli nad jednostką zależną, stanowią transakcje kapitałowe.

5.1.3. Jednostki stowarzyszone i wspólne przedsięwzięcia

Jednostki stowarzyszone są to jednostki gospodarcze, na których politykę operacyjną i finansową Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz ich nie kontroluje bądź współkontroluje. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera udział Grupy w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych wykazywanych metodą praw własności, od momentu uzyskania znaczącego wpływu do momentu jego wygaśnięcia. W przypadku, gdy udział Grupy w stratach przewyższa wartość udziałów w jednostce stowarzyszonej, wartość bilansowa jest zredukowana do zera. Wówczas ujmowanie wszelkich dodatkowych strat jest zaniechane, za wyjątkiem strat wynikających z przyjęcia na siebie przez Grupę prawnych lub zwyczajowych obowiązków lub z faktu dokonania płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej lub współzależnej.

Wspólne przedsięwzięcie to ustalenie umowne, na mocy którego dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontrolom. Współkontrola jest to określony w umowie podział kontroli nad działalnością gospodarczą, który występuje tylko wówczas, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne dotyczące tej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących współkontrolę. Grupa nie posiadała inwestycji we wspólnych przedsięwzięciach w żadnym z okresów sprawozdawczych objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

5.1.4. Korekty konsolidacyjne

Salda rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy, transakcje zawierane w obrębie Grupy oraz wszelkie wynikające stąd niezrealizowane zyski lub straty, a także przychody oraz koszty Grupy są eliminowane w trakcie sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Niezrealizowane zyski wynikające z transakcji z jednostkami stowarzyszonymi są wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania proporcjonalnie do wysokości udziału Grupy w tych jednostkach.

Niezrealizowane straty są wyłączone ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego na tej samej zasadzie co niezrealizowane zyski, ale wyłącznie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości.

5.2. Waluty obce

5.2.1. Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych w dniu dokonania transakcji ujmowane są w złotych przy zastosowaniu średniego kursu NBP dla danej waluty z dnia zawarcia transakcji. Pozycje pieniężne aktywów i pasywów w walucie obcej są przeliczane na dzień bilansowy według średniego kursu NBP dla danej waluty obowiązującego na ten dzień. Różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz wyceny bilansowej aktywów i pasywów pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Niepieniężne pozycje aktywów i zobowiązań wyceniane według kursu historycznego w walucie obcej są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego w dniu dokonania transakcji. Niepieniężne pozycje bilansowe wyrażone w walucie obcej wyceniane według wartości godziwej są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień szacowania wartości godziwej.

5.2.2. Przeliczanie jednostek działających za granicą

Aktywa i zobowiązania jednostek działających za granicą, włączając wartość firmy i korekty dotyczące wartości godziwej dokonywane przy konsolidacji, są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego.

Przychody i koszty jednostek działających za granicą, wyłączając jednostki działające za granicą w warunkach hiperinflacji, są przeliczane według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP, obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca okresu obrotowego. Przychody i koszty jednostek działających za granicą w warunkach hiperinflacji są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na dzień bilansowy. Różnice kursowe powstałe przy przeliczeniu są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego tj. „Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą”. W sytuacji, gdy kontrola lub znaczący wpływ nad jednostką działającą za granicą zostaje utracona, skumulowana wartość różnic kursowych z przeliczenia jest przeklasyfikowywana do zysku lub straty bieżącego okresu.

Przed przeliczeniem sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą w warunkach hiperinflacji, sprawozdanie finansowe, w tym dane porównywalne, są przekształcane w celu ujęcia zmian siły nabywczej waluty hiperinflacyjnej. Przekształcenie to jest dokonywane na podstawie odpowiednich wskaźników wzrostu cen na dzień bilansowy.

5.2.3. Zabezpieczenie inwestycji netto w jednostkach działających za granicą

Różnice kursowe powstałe z przeliczenia zobowiązania finansowego wyznaczonego jako zabezpieczenie udziałów w aktywach netto w jednostkach działających za granicą, do wysokości, w której stanowią efektywne zabezpieczenie, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym. Różnice kursowe, o których mowa powyżej, w części nieefektywnej zabezpieczenia ujmują się w zysku lub stracie bieżącego okresu. W momencie zbycia zabezpieczonego udziału w aktywach netto w jednostce działającej za granicą, skumulowaną kwotę ujętą w kapitale ujmują się w zysku lub stracie bieżącego okresu jako korektę wyniku ze zbycia.

5.3. Umowy na usługi koncesjonowane

Jako umowy na usługi koncesjonowane Grupa traktuje publiczno-prywatne umowy, jeżeli:

- koncesjodawca kontroluje lub reguluje, jakie usługi Grupa musi świadczyć z wykorzystaniem danej infrastruktury, na rzecz kogo musi świadczyć te usługi i po jakiej cenie; oraz
- koncesjodawca kontroluje – poprzez prawo własności, prawo do czerpania korzyści lub w inny sposób - znaczące wartości rezydualne infrastruktury na koniec okresu obowiązywania umowy.

Umowy takie obejmują zarówno infrastrukturę zbudowaną przez Grupę lub pozyskaną przez nią od strony trzeciej na potrzeby umowy na usługi, jak i infrastrukturę, którą koncesjodawca udostępnia Grupie na potrzeby umowy na usługi.

Infrastruktura ta nie jest ujmowana jako rzeczowe aktywa trwałe Grupy, ponieważ umowa na usługi nie przenosi na Grupę prawa do kontrolowania użytkowania infrastruktury wykorzystywanej do świadczenia usług użyteczności publicznej. Grupa ma dostęp do eksploatacji infrastruktury w celu świadczenia usługi użyteczności publicznej w imieniu koncesjodawcy zgodnie z warunkami określonymi w kontrakcie.

Zgodnie z warunkami umów na usługi koncesjonowane Grupa działa w charakterze dostawcy usług. Grupa buduje lub modernizuje infrastrukturę (usługi budowlane lub modernizacyjne – przychód rozpoznawany jest zgodnie z zasadami rachunkowości w zakresie ujmowania przychodów z usług budowlanych) wykorzystywaną do świadczenia usług użyteczności publicznej oraz eksploatuje i utrzymuje tę infrastrukturę (usługi eksploatacji - przychód rozpoznawany jest zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 5.17.3) przez określony okres.

Jeżeli Grupa świadczy usługi budowlane lub modernizacyjne wynagrodzenie otrzymywane przez Grupę lub jej należne ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa. Wynagrodzenie to może być ujęte jako:

- składnik aktywów finansowych: Grupa ujmuje składnik aktywów finansowych w zakresie, w jakim posiada ona bezwarunkowe prawo umowne do otrzymywania za usługi budowlane środków pieniężnych lub innych aktywów finansowych od lub na polecenie koncesjodawcy;
- wartość niematerialna: Grupa ujmuje wartość niematerialną w zakresie, w jakim otrzymuje ona prawo (licencję) do nakładania opłat na użytkowników danej usługi użyteczności publicznej. Prawo do nakładania opłat na użytkowników usługi użyteczności publicznej nie stanowi bezwarunkowego prawa do uzyskiwania środków pieniężnych, ponieważ kwoty takie są uzależnione od intensywności świadczenia danej usługi. W przypadku modelu wartości niematerialnej prawa Grupy są rozpoznawane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako koncesyjne wartości niematerialne w wartości godziwej usług budowlanych lub modernizacyjnych. Koncesyjne wartości niematerialne są amortyzowane przez okres koncesji, od momentu rozpoczęcia świadczenia usług użyteczności publicznej.

Jeżeli Grupa uzyskuje zapłatę za usługi budowlane częściowo w formie składnika aktywów finansowych, a częściowo w formie wartości niematerialnej, konieczne jest, aby każdą składową wynagrodzenia Grupy rozliczyć oddzielnie. Wynagrodzenie otrzymane lub należne z tytułu obu składowych ujmuje się początkowo według wartości godziwej otrzymanego lub należnego wynagrodzenia.

Na Grupie mogą spoczywać zobowiązania umowne, które musi spełnić jako warunek otrzymanej licencji, a) aby utrzymywała infrastrukturę na określonym poziomie sprawności lub b) aby przywróciła infrastrukturę do określonego stanu przed przekazaniem jej na rzecz koncesjodawcy na koniec okresu obowiązywania umowy na usługi. Zobowiązania umowne, aby utrzymać lub przywrócić stan infrastruktury, z wyłączeniem elementu modernizacyjnego są ujmowane i wyceniane według jak najdokładniejszych szacunków wydatków, które byłyby konieczne do rozliczenia danego zobowiązania na dzień zamknięcia sprawozdania z sytuacji finansowej.

Jeżeli Grupa jest na mocy umowy koncesyjnej zobowiązana do poniesienia w okresie koncesji wydatków inwestycyjnych związanych z wymianą, modernizacją infrastruktury niezależnie od tego w jakim stopniu społeczeństwo będzie z niej korzystać w okresie koncesji, takie wydatki inwestycyjne, powinny zostać zaliczone

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

do wartości początkowej koncesyjnej wartości niematerialnej. Biorąc pod uwagę, że wydatki te nie są uzależnione od stopnia wykorzystania infrastruktury, Grupa powinna utworzyć na ten tytuł rezerwę (w korespondencji z ww. wartością niematerialną), jako wartość bieżącą szacowanych przyszłych wydatków inwestycyjnych związanych z realizacją przyjętego zobowiązania. Rezerwa powinna zostać ujęta na moment przyjęcia na siebie zobowiązania.

Umowa Koncesyjna – Autostrada A-4 Katowice-Kraków

Umowa Koncesyjna, której stroną jest Stalexport Autostrada Małopolska S.A., spełnia przesłanki zastosowania modelu wartości niematerialnej.

Grupa rozpoznała wartość niematerialną jako wynagrodzenie za dostosowanie autostrady do wymogów autostrady płatnej (Etap I) oraz za roboty budowlane (modernizacje), które zgodnie z Umową Koncesyjną mają zostać wykonane w terminach późniejszych (Etap II). Wartość początkowa elementu wartości niematerialnej rozpoznanej w odniesieniu do kosztów Etapu I, została określona na poziomie rzeczywistych wydatków inwestycyjnych w związku z nim poniesionych (z uwzględnieniem kosztów finansowania zewnętrznego), a wartość początkowa elementu wartości niematerialnej rozpoznanej w odniesieniu do przewidywanych wydatków inwestycyjnych Etapu II została określona jako wartość bieżąca tych przyszłych wydatków na dzień ujęcia po raz pierwszy (bez uwzględnienia kosztów finansowania zewnętrznego).

Element wartości niematerialnej związany ze zobowiązaniami poniesienia wydatków Etapu II został ujęty w korespondencji z rezerwą utworzoną na ten cel. Wartość bieżącą wydatków określono poprzez zdyskontowanie ich przewidywanej wartości nominalnej za pomocą długoterminowej stopy wolnej od ryzyka, którą Grupa określiła w oparciu o historyczną i bieżącą rentowność długoterminowych obligacji skarbowych.

Wszelkie zmiany szacunkowych wartości rezerwy wynikające ze:

- zmian stóp procentowych;
- zmian harmonogramu prac budowlanych;
- zmian przewidywanych wydatków inwestycyjnych;

znajdują odzwierciedlenie w wycenie wartości niematerialnej. Ich wpływ na skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów jest uwzględniany prospektywnie poprzez ujęcie w okresie, w którym zmiana nastąpiła oraz w okresach przyszłych, jeśli zmiana ta dotyczy również tych okresów.

Odwrócenie dyskonta rezerwy jest ujmowane jako koszt finansowy okresu.

Koncesyjne wartości niematerialne obejmują także składnik przekwalifikowany z rzeczowych aktywów trwałych, którego wartość początkową określono jak wartość bieżącą zdyskontowanych płatności z tytułu koncesji na moment ich rozpoznania.

Zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 5.4 rozpoznana wartość niematerialna o określonym okresie użytkowania podlega amortyzacji w przewidywanym okresie użytkowania.

Koncesyjna wartość niematerialna jest amortyzowana w okresie od rozpoczęcia poboru opłat za korzystanie z infrastruktury (2000 rok), aż do końca obowiązywania Umowy Koncesyjnej (2027 rok).

Grupa zastosowała metodę amortyzacji najlepiej w jej przekonaniu odzwierciedlającą sposób konsumowania przyszłych korzyści ekonomicznych osiąganych z wartości niematerialnej, a mianowicie metodę naturalną, dla zdefiniowania której podstawą stał się prognozowany średnioroczny przyrost ruchu na objętym koncesją odcinku autostrady w trakcie okresu jej obowiązywania.

5.4. Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne wykazywane są w oparciu o cenę ich nabycia, pomniejszoną o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości (zob. nota 5.12).

Nakłady poniesione w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących pozostałych wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady są ujmowane jako koszty w momencie poniesienia.

Amortyzacja pozostałych wartości niematerialnych

Pozostałe wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową biorąc pod uwagę okres ich użytkowania chyba, że nie jest on określony. Szacunkowy okres użytkowania jest następujący:

- prawa autorskie do 5 lat
- oprogramowanie komputerowe do 5 lat
- licencje 2-5 lat

W przypadku wartości niematerialnych związanych z Umową Koncesyjną innych niż opisane w punkcie 5.3, jeżeli przewidywany okres ich użytkowania wykracza poza okres koncesyjny, wówczas okres amortyzacji jest ograniczony do końca okresu koncesyjnego.

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych pozostałych wartości niematerialnych jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i w uzasadnionych przypadkach korygowana.

5.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Składniki rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości (zob. nota 5.12).

Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika majątku oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku i składowania. Rabaty, opusty oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów. Koszt wytworzenia składnika środków trwałych oraz środków trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych przez jednostkę w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do końca okresu sprawozdawczego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania). Koszt wytworzenia obejmuje również w przypadkach, gdy jest to wymagane, wstępny szacunek kosztów demontażu i usunięcia składników rzeczowych aktywów trwałych oraz przywrócenia do stanu pierwotnego.

Koszty finansowania zewnętrznego rzeczowych aktywów trwałych, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, tj. takiego, który wymaga znacznego czasu, aby przygotować go do zamierzonego (zgodnego z przeznaczeniem) użytkowania lub sprzedaży, podlegają aktywacji w ramach ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Kosztami finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów są te koszty, których można by było uniknąć, gdyby nie zostały poniesione nakłady na dostosowywany składnik aktywów. Aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego rozpoczyna się z dniem poniesienia nakładów na dostosowywany składnik aktywów, poniesienia kosztów finansowania zewnętrznego oraz podjęcia działań niezbędnych do przygotowania aktywów do zamierzonego (zgodnego z przeznaczeniem) użytkowania lub sprzedaży i trwa aż do chwili zakończenia wszystkich niezbędnych działań do przygotowania dostosowywanego składnika aktywów do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Zysk lub stratę ze zbycia składnika rzeczowych aktywów określa się na podstawie porównania przychodów ze zbycia z wartością bilansową zbytych aktywów i ujmuje się je w kwocie netto w zysku lub stracie bieżącego okresu w pozycji pozostałe przychody lub pozostałe koszty operacyjne.

Przeklasyfikowanie do nieruchomości inwestycyjnych

W przypadku zaprzestania wykorzystania nieruchomości na własne potrzeby i przeznaczenia jej na cele inwestycyjne, nieruchomość zostaje przeklasyfikowana do nieruchomości inwestycyjnych.

Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Nakłady ponoszone w związku z bieżącym utrzymaniem składników rzeczowych aktywów trwałych są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia.

Amortyzacja

Składniki rzeczowych aktywów trwałych, względnie ich istotne i odrębne części składowe amortyzowane są metodą liniową przez przewidywany okres użytkowania przy uwzględnieniu przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości środka trwałego (wartości rezydualnej). Grunty nie są amortyzowane.

Grupa przyjęła poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii rzeczowych aktywów trwałych:

- budynki i budowle 5-40 lat
- maszyny i urządzenia 3-15 lat
- środki transportu 3-10 lat
- inne środki trwałe 1-10 lat

W przypadku rzeczowych aktywów trwałych związanych z Umową Koncesyjną, jeżeli przewidywany okres ich użytkowania wykracza poza okres koncesyjny, wówczas okres amortyzacji jest ograniczony do końca okresu koncesyjnego.

Poprawność przyjętych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych środków trwałych (o ile nie jest nieznaczną) jest przez Grupę corocznie weryfikowana.

5.6. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskania przychodów z tytułu najmu, z tytułu wzrostu ich wartości lub z obu tych przyczyn równocześnie. Nieruchomości inwestycyjne wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości (zob. nota 5.12).

Nieruchomości inwestycyjne są amortyzowane metodą liniową przez okres użytkowania przy uwzględnieniu przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości nieruchomości inwestycyjnej.

Grupa przyjęła 40-letni okres użytkowania dla części budynku biurowego klasyfikowanej jako nieruchomość inwestycyjna. Biorąc pod uwagę, że ww. budynek oraz jego części składowe tylko w nieznaczącej części są wykorzystywane w czynnościach administracyjnych, wszystkie te aktywa są traktowane w całości jako nieruchomość inwestycyjna.

5.7. Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowy leasingowe, w ramach których Grupa ponosi zasadniczo całość ryzyka oraz czerpie zasadniczo wszystkie korzyści wynikające z posiadania składników rzeczowych aktywów trwałych klasyfikowane są jako umowy leasingu finansowego.

Aktywa nabyte w drodze leasingu finansowego są wykazywane początkowo w wartości godziwej lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa, a następnie pomniejszane o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości (zob. nota 5.12). Używane na podstawie leasingu finansowego składniki rzeczowych aktywów trwałych podlegają amortyzacji według zasad stosowanych dla własnych środków trwałych. Jeżeli brak jest pewności, że po zakończeniu umowy leasingu Grupa otrzyma prawo własności, aktywa te są amortyzowane w okresie krótszym spośród okresu leasingu i okresu ekonomicznej użyteczności.

Minimalne płatności leasingowe z tytułu leasingu finansowego są rozdzielane na część stanowiącą koszt finansowania oraz część zmniejszającą zobowiązanie. Koszty finansowe rozlicza się w taki sposób na poszczególne okresy objęte okresem leasingu, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

Umowy leasingowe niebędące umowami leasingu finansowego są traktowane jak leasing operacyjny.

Płatności z tytułu zawartych przez Grupę umów leasingu operacyjnego ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu liniowo przez okres trwania leasingu. Otrzymane specjalne oferty promocyjne ujmowane są jako integralna część całkowitych kosztów leasingu przez okres leasingu.

5.8. Wieczyste użytkowanie gruntów

Grupa ujmuje prawa wieczystego użytkowania gruntów jako umowy leasingu operacyjnego. Płatności dokonane w celu nabycia wieczystego użytkowania gruntów ujmowane są jako przedpłaty z tytułu wieczystego użytkowania gruntów i rozliczane w okresie użytkowania gruntów w ramach zysku lub straty bieżącego okresu.

5.9. Zapasy

Składniki zapasów wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, nie wyższych od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto. Cenę nabycia lub koszt wytworzenia pozostałych zapasów ustala się metodą pierwsze weszło, pierwsze wyszło. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu powiększoną o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzenia do obrotu.

5.10. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub aktywa i zobowiązania stanowiące grupę przeznaczoną do zbycia), co do których zakładane jest, że wypracują one korzyści dla jednostki w wyniku sprzedaży, a nie w wyniku długotrwałego użytkowania, są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży. Bezpośrednio przed przeklasyfikowaniem do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, aktywa te (lub składniki grupy przeznaczonej do zbycia) wyceniane są zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy. Następnie na dzień początkowej klasyfikacji jako przeznaczone do sprzedaży, aktywa trwałe lub grupa przeznaczona do zbycia są ujmowane według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

5.11. Instrumenty finansowe

5.11.1. Instrumenty finansowe inne niż instrumenty pochodne

Pożyczki, należności i depozyty ujmowane są w dacie powstania. Wszystkie pozostałe aktywa finansowe (w tym aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy) są ujmowane w dniu dokonania transakcji, w którym Grupa staje się stroną wzajemnego zobowiązania dotyczącego danego instrumentu finansowego.

Grupa zaprzestaje ujmować aktywa finansowe w momencie wygaśnięcia praw wynikających z umowy do otrzymywania przepływów pieniężnych z tego aktywa, lub od momentu, kiedy prawa do otrzymywania przepływów pieniężnych z aktywa finansowego są przekazywane w transakcji przenoszącej zasadniczo wszystkie znaczące ryzyka i korzyści wynikające z ich własności. Każdy udział w przekazywanym aktywie finansowym, który jest utworzony lub pozostaje w posiadaniu Grupy jest traktowany jako osobne aktywo lub zobowiązanie.

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Jeśli Grupa ma zamiar i możliwość utrzymywania dłużnych papierów wartościowych (bonów i obligacji Skarbu Państwa i innych) do terminu wymagalności, zostają one zaklasyfikowane do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena aktywów finansowych w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Zbycie lub przeklasyfikowanie większej niż nieznaczącej kwoty aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, w terminie innym niż blisko upływu terminu wymagalności, powoduje, iż Grupa przekwalifikowuje wszystkie inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności do inwestycji przeznaczonych do sprzedaży oraz powoduje, iż do końca roku obrotowego oraz przez dwa kolejne lata obrotowe Grupa nie może ujmować nabywanych inwestycji do kategorii instrumentów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako inwestycja wyceniana według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli są przeznaczone do obrotu lub zostały wyznaczone jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy przy początkowym ujęciu. Aktywa finansowe są zaliczane do wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli Grupa aktywnie zarządza takimi inwestycjami i podejmuje decyzje odnośnie kupna i sprzedaży na podstawie ich wartości godziwej. Koszty transakcyjne związane z inwestycją zostają ujęte w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie poniesienia. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się według wartości godziwej, które zmiany ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Pożyczki i należności

Pożyczki i należności są aktywami finansowymi, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, które nie są notowane na aktywnym rynku. Takie aktywa są początkowo ujmowane według wartości godziwej powiększonej o inne bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne. Wycena pożyczek i należności w terminie późniejszym odbywa się według zamortyzowanego kosztu, z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Pożyczki i należności obejmują należności handlowe oraz pozostałe należności.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych dodatkowo o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących, stanowiące integralną część systemu zarządzania środkami pieniężnymi Grupy.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży obejmują inne niż pochodne aktywa finansowe wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niesklasyfikowane do żadnej z poprzednich kategorii.

W momencie początkowego ujęcia aktywa te wycenia się według wartości godziwej, powiększonej o bezpośrednio dające się przyporządkować koszty transakcyjne.

Po początkowym ujęciu aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są wyceniane według wartości godziwej, a skutki zmiany w wartości godziwej, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości oraz różnic kursowych od instrumentów dłużnych dostępnych do sprzedaży, są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów i prezentowane w kapitałach jako kapitał z wyceny do wartości godziwej. Na dzień wyłączenia inwestycji z ksiąg rachunkowych, skumulowaną wartość zysków lub strat ujętych w kapitałach ujmuje się w zysku lub stracie okresu bieżącego.

Zobowiązania finansowe nie będące instrumentami pochodnymi

Wyemitowane instrumenty dłużne oraz zobowiązania podporządkowane są ujmowane w księgach rachunkowych Grupy na dzień ich powstania. Wszystkie pozostałe zobowiązania finansowe, w tym zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, są początkowo ujmowane na dzień zawarcia transakcji, w której Grupa staje się stroną zobowiązującej umowy do wydania instrumentu finansowego.

Grupa wyłącza z ksiąg zobowiązania finansowe, kiedy zobowiązanie zostanie spłacone, umorzone lub ulegnie przedawnieniu.

Aktywa i zobowiązania finansowe kompensuje się ze sobą i wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, wyłącznie jeśli Grupa posiada ważny prawnie tytuł do kompensaty określonych aktywów i zobowiązań finansowych lub zamierza rozliczyć daną transakcję w wartości netto poddanych kompensacie składników aktywów i zobowiązań finansowych lub zmierza jednocześnie podlegające kompensacie aktywa finansowe zrealizować, a zobowiązania finansowe rozliczyć.

Grupa posiada następujące zobowiązania finansowe niebędące instrumentami pochodnymi: zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania.

Tego typu zobowiązania finansowe początkowo ujmowane są według wartości godziwej powiększonej o dające się bezpośrednio przyporządkować koszty transakcyjne. Po początkowym ujęciu zobowiązania te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

5.11.2. Pochodne instrumenty finansowe, w tym rachunkowość zabezpieczeń

Grupa używa pochodnych instrumentów finansowych do zabezpieczenia ryzyka zmiany stóp procentowych.

W momencie początkowego wyznaczenia pozycji zabezpieczającej Grupa formalnie dokumentuje powiązanie pomiędzy instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną. Dokumentacja ta obejmuje cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanawiania zabezpieczenia, jak również metody, jakie zostaną użyte przez Grupę do oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego.

Grupa ocenia, zarówno w momencie ustanowienia zabezpieczenia, jak i na bieżąco w okresie późniejszym, czy uzasadnione pozostaje oczekiwanie, iż instrumenty zabezpieczające pozostają „wysoce efektywne” w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych poszczególnych pozycji zabezpieczanych podczas całego okresu, na który zabezpieczenie zostało ustanowione, a także czy rzeczywisty poziom każdego zabezpieczenia mieści się w przedziale 80-125%. Zabezpieczenia przepływów pieniężnych przyszłych transakcji stosuje się dla przyszłych, wysoce prawdopodobnych transakcji, obarczonych ryzykiem zmian przepływów pieniężnych, których skutki zostałyby rozpoznane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Pochodne instrumenty finansowe są ujmowane początkowo w wartości godziwej; przynależne koszty transakcji są ujmowane w momencie poniesienia w zysku lub stracie bieżącego okresu. Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia pochodne instrumenty finansowe w wartości godziwej, zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w podany poniżej sposób.

Jeśli pochodny instrument finansowy jest wyznaczony jako zabezpieczenie zmienności przepływów pieniężnych dotyczących określonego ryzyka związanego z rozpoznaniem składnikiem aktywów, z rozpoznaniem zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, która mogłaby wpłynąć na zysk lub stratę bieżącego okresu, część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, która stanowi efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w innych całkowitych dochodach i prezentuje, jako osobną pozycję z tytułu zabezpieczenia, w kapitale własnym. Nieefektywną część zmian wartości godziwej instrumentu pochodnego ujmuje się natychmiast w zysku lub stracie bieżącego okresu.

W sytuacji gdy pozycja zabezpieczana jest aktywem niefinansowym, skumulowana w kapitałach kwota jest wliczana do wartości bilansowej aktywa, w momencie gdy aktywo zostaje ujęte. W innych przypadkach skumulowana w kapitałach kwota jest przenoszona do zysku lub straty tego samego okresu w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę. Jeśli instrument zabezpieczający przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, wykonany, lub zmianie ulega jego przeznaczenie, wtedy Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń. Jeśli nie przewiduje się wystąpienia planowanej transakcji, zyski lub straty ujęte w kapitałach przenoszone są do zysku lub straty bieżącego okresu.

5.12. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów

5.12.1. Aktywa finansowe (w tym należności)

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składników aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Uznaje się, że składnik aktywów finansowych utracił wartość, gdy po jego początkowym rozpoznaniu istnieją obiektywne przesłanki wystąpienia zdarzenia powodującego utratę wartości, mogącego mieć negatywny, wiarygodnie oszacowany wpływ na wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Do obiektywnych przesłanek utraty wartości aktywów finansowych (w tym instrumentów kapitałowych) zalicza się: niespłata albo zaleganie w spłacie długu przez dłużnika; restrukturyzację długu dłużnika, na którą Grupa wyraziła zgodę ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych pożyczkobiorcy, a której w innym wypadku Grupa by nie udzieliła; okoliczności świadczące o wysokim poziomie

prawdopodobieństwa bankructwa dłużnika lub emitenta; zanik aktywnego rynku na dany składnik aktywów finansowych. Ponadto, w przypadku inwestycji w instrumenty kapitałowe, za obiektywną przesłankę utraty wartości aktywów finansowych uważa się znaczący i przedłużający się spadek wartości godziwej takiej inwestycji poniżej ceny jej nabycia.

Grupa ocenia przesłanki świadczące o utracie wartości pożyczek udzielonych, należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności zarówno na poziomie pojedynczego składnika aktywów, jak i w odniesieniu do grup aktywów. W przypadku indywidualnie istotnych należności i inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności, przeprowadza się test na utratę wartości pojedynczego składnika aktywów.

Wszystkie indywidualnie istotne pożyczki udzielone, należności i inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, dla których nie stwierdzono przesłanek utraty wartości w oparciu o indywidualną ocenę, są następnie poddawane grupowej ocenie w celu, stwierdzenia, czy nie wystąpiła inaczej niezidentyfikowana utrata wartości. Pożyczki udzielone, należności i inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności o indywidualnie nieistotnej wartości są oceniane zbiorczo pod kątem utraty wartości w podziale na grupy o zbliżonej charakterystyce ryzyka.

Dokonując oceny utraty wartości dla grup aktywów Grupa wykorzystuje historyczne trendy do szacowania prawdopodobieństwa wystąpienia zaległości oraz momentu zapłaty oraz wartości poniesionych strat, skorygowane o szacunki Zarządu oceniające, czy bieżące warunki ekonomiczne i kredytowe wskazują, aby rzeczywisty poziom strat miał znacząco różnić się od poziomu strat wynikającego z oceny historycznych trendów.

Utrata wartości w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu szacowana jest jako różnica między ich wartością księgową, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Wszelkie straty ujmowane są w stracie bieżącego okresu i stanowią odpis aktualizujący wartość. Jeżeli późniejsze okoliczności świadczą o ustaniu przesłanek powodujących powstanie utraty wartości, wówczas odwrócenie odpisu aktualizującego ujmowane jest w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Utratę wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się poprzez przeniesienie do zysku lub straty bieżącego okresu skumulowanej straty ujętej w kapitale z wyceny do wartości godziwej. Wartość skumulowanej straty, o której mowa, oblicza się jako różnicę pomiędzy ceną nabycia, pomniejszoną o amortyzację i spłatę rat kapitałowych, a wartością godziwą pomniejszoną o straty z tytułu utraty wartości ujęte uprzednio w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Jeżeli w kolejnych okresach wartość godziwa odpisanych dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży wzrośnie, a jej wzrost może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po ujęciu utraty wartości, to uprzednio ujętą stratę z tytułu utraty wartości odwraca się, odnosząc skutki tego odwrócenia do zysku lub straty bieżącego okresu. W przypadku instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości godziwej ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

W przypadku inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu traktuje się je jako pojedynczy składnik aktywów i poddaje testowi, porównując ich wartość odzyskiwalną (wyższą z dwóch kwot: wartości użytkowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży) z ich wartością bilansową, ilekroć mogła nastąpić utrata wartości inwestycji. Ewentualny odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ujmowany jest w ramach zysku lub straty bieżącego okresu i jest odwracany w przypadku wzrostu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

5.12.2. Aktywa niefinansowe

Wartość bilansowa aktywów niefinansowych, innych niż aktywa biologiczne, zapasy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego poddawana jest ocenie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwanej poszczególnych aktywów. Wartość odzyskiwalna wartości firmy, wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz wartości niematerialnych, które nie są jeszcze zdadne do użytkowania jest szacowana corocznie.

Odpis z tytułu utraty wartości ujmowany jest w momencie, kiedy wartość bilansowa składnika aktywów lub ośrodka generującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Ośrodek generujący środki pieniężne jest definiowany jako najmniejsza identyfikowalna grupa aktywów, która wypracowuje środki pieniężne niezależnie od innych aktywów i ich grup. Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w ramach zysku lub straty bieżącego okresu. Utrata wartości ośrodka generującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości bilansowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub ośrodków generujących środki pieniężne definiowana jest jako większa z ich wartości netto możliwej do uzyskania ze sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej przed opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów. W przypadku aktywów, które nie generują niezależnych przepływów pieniężnych wartość użytkowa szacowana jest dla najmniejszego identyfikowalnego ośrodka generującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów przynależy.

Odpis aktualizujący wartość firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznane w poprzednich okresach, są poddawane na koniec okresu sprawozdawczego ocenie, czy zaszyły przesłanki wskazujące na zmniejszenie utraty wartości lub jej całkowite odwrócenie. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do szacowania wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości bilansowej składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby wykazana w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

5.12.3. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Ewentualny odpis z tytułu utraty wartości składników grupy przeznaczonej do zbycia jest ujmowany w pierwszej kolejności jako zmniejszenie wartości firmy, a następnie jako zmniejszenie wartości bilansowej składników aktywów na zasadzie proporcjonalnej, z zastrzeżeniem, że utrata wartości nie wpływa na wartość zapasów, aktywów finansowych, aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, aktywów z tytułu świadczeń pracowniczych, które są nadal wyceniane zgodnie ze stosowanymi zasadami rachunkowości. Utrata wartości ujęta przy początkowej klasyfikacji jako przeznaczone do sprzedaży jest ujmowana w ramach zysku lub straty bieżącego okresu. Dotyczy to również zysków i strat wynikających z późniejszej zmiany wartości. Zyski z tytułu wyceny do wartości godziwej są ujmowane tylko do wysokości uprzednio zarachowanych strat z tytułu utraty wartości.

5.13. Kapitał własny

Akcje zwykłe

Akcje zwykłe ujmuje się w kapitale własnym. Koszty bezpośrednio związane z emisją akcji zwykłych i opcji na akcje, skorygowane o wpływ podatków, pomniejszają wartość kapitału.

Zakup akcji własnych

W przypadku zakupu akcji własnych, kwota zapłaty z tego tytułu wraz z kosztami bezpośrednimi przeprowadzenia transakcji, wykazywana jest jako pomniejszenie kapitału własnego. Zakupione akcje własne wykazywane są jako odrębna pozycja kapitału własnego ze znakiem ujemnym.

Kapitał z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży

Na kapitał ten odnoszone są zyski i straty z wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (za wyjątkiem odpisów aktualizujących oraz różnic kursowych), dla których możliwe jest ustalenie wartości godziwej w oparciu o rynek regulowany, bądź też w inny wiarygodny sposób.

Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Na kapitał ten odnoszone są zmiany wyceny wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne w części uznanej za efektywne (skuteczne) zabezpieczenie oraz odpowiadająca im zmiana podatku odroczonego.

5.14. Świadczenia pracownicze

5.14.1. Odprawy emerytalne i rentowe

Spółki Grupy zobowiązane są na podstawie obowiązujących przepisów kodeksu pracy lub postanowień wewnętrznych regulaminów wynagradzania do wypłaty odpraw emerytalnych i rentowych.

Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw emerytalnych/rentowych obliczane jest przez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik przejdzie na emeryturę/rentę oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy emerytalnej/rentowej. Odprawy te są dyskontowane do wartości bieżącej. Stopę dyskontową otrzymuje się na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na koniec okresu sprawozdawczego. Zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych/rentowych ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia przez danego pracownika. Ujmując zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych/rentowych Grupa ujawnia całość zysków i strat aktuarialnych w innych całkowitych dochodach okresu, w którym powstały.

5.14.2. Nagrody jubileuszowe

Niektóre spółki Grupy oferują zatrudnionym pracownikom nagrody jubileuszowe, których wysokość zależy od długości stażu pracy pracownika oraz od bieżącej wysokości przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

Zobowiązanie Grupy wynikające z nagród jubileuszowych obliczane jest poprzez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik nabędzie prawo do poszczególnych nagród jubileuszowych oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej nagrody jubileuszowej. Nagrody te są dyskontowane do wartości bieżącej. Stopę dyskontową otrzymuje się na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na koniec okresu sprawozdawczego. Ujmując zobowiązanie z tytułu nagród jubileuszowych Grupa ujawnia całość zysków i strat aktuarialnych w zysku lub stracie bieżącego okresu, w którym powstały.

Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywań poziomu zatrudnienia w przyszłości.

5.14.3. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są wyceniane bez uwzględnienia dyskonta i są odnoszone w koszty w okresie wykonania świadczenia.

Grupa ujmuje zobowiązanie w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych, jeśli Grupa jest prawnie lub zwyczajowo zobowiązana do takich wypłat na podstawie usług świadczonych przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać rzetelnie oszacowane.

5.15. Rezerwy

Rezerwa zostaje ujęta w przypadku, gdy na Grupie ciąży obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku wiązać się będzie z wypływem korzyści ekonomicznych. W przypadku, kiedy efekt wartości pieniądza w czasie ma istotne znaczenie, rezerwy są szacowane poprzez dyskontowanie oczekiwanych przyszłych przepływów środków pieniężnych w oparciu o stopę przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżące szacunki rynkowe zmian wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane z danym zobowiązaniem. Odwracanie dyskonta ujmowane jest jako koszt finansowy.

Rezerwa na remonty nawierzchni pasa drogowego autostrady

Grupa tworzy rezerwę na koszty wymiany nawierzchni pasa drogowego autostrady w związku z obowiązkiem wynikającym z Umowy Koncesyjnej w dziedzinie eksploatacji i utrzymywania pasa drogowego autostrady. Rezerwę określa się na podstawie przewidywanego kosztu wymiany nawierzchni proporcjonalnie do okresu zużycia. Oszacowana wartość jest następnie dyskontowana na dzień bilansowy.

Rezerwa na wydatki inwestycyjne związane z wymianą i modernizacją infrastruktury

Zasady tworzenia rezerw na wydatki inwestycyjne Etapu II zostały opisane w notcie 5.3.

5.16. Przychody przyszłych okresów

Przychody przyszłych okresów stanowią przede wszystkim (i) przedpłaty otrzymane z tytułu umów dzierżawy (głównie miejsc obsługi podróżnych), a także (ii) kwoty otrzymane na poczet należnej opłaty za przejazd Autostradą A-4 Katowice-Kraków (w konsekwencji sprzedaży abonamentów, KartA4 oraz urządzeń A4Go).

Po początkowym ujęciu w wartości godziwej, przychody przyszłych okresów rozpoznane w odniesieniu do (i) są ujmowane liniowo przez okres obowiązywania umów dzierżawy w zysku lub stracie bieżącego okresu i wykazywane w pozostałych przychodach, (ii) są ujmowane w zysku lub stracie okresu, w którym nastąpiło wykorzystanie abonamentu lub doładowania KartA4/urządzenia A4Go i wykazywane w przychodach ze sprzedaży.

5.17. Przychody ze sprzedaży

5.17.1. Sprzedaż wyrobów gotowych / towarów

Przychody ze sprzedaży towarów i wyrobów gotowych wykazywane są w wysokości odpowiadającej wartości godziwej otrzymanej bądź należnej zapłaty, pomniejszonej o wartość zwrotów, opustów i rabatów.

Przychody ze sprzedaży towarów i wyrobów gotowych są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego. Przychody nie są ujmowane, gdy istnieje znaczna niepewność co do możliwości uzyskania przyszłych korzyści ekonomicznych, ustalenia wysokości poniesionych kosztów lub możliwości zwrotu wyrobów gotowych/towarów lub Grupa pozostaje trwale zaangażowana w zarządzanie sprzedanymi wyrobami gotowymi/towarami.

5.17.2. Przychody z tytułu najmu

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu metodą liniową przez okres trwania umowy.

5.17.3. Przychody z tytułu eksploatacji autostrady

Przychody z tytułu eksploatacji autostrady są rozpoznawane w związku z wykorzystywaniem pasa drogowego autostrady, według zasady memoriałowej tj. w okresach, których dotyczą.

5.18. Przychody i koszty finansowe

Przychody finansowe obejmują odsetki należne z tytułu zainwestowanych przez Grupę środków pieniężnych, należne dywidendy, zyski z tytułu zbycia dostępnych do sprzedaży instrumentów finansowych, zyski z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy oraz zyski dotyczące instrumentów zabezpieczających, które ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Przychody z tytułu odsetek wykazuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu według zasady memoriałowej, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Dochód z tytułu dywidend ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu w momencie, kiedy Grupa nabywa prawo do jej otrzymania.

Koszty finansowe obejmują koszty odsetkowe związane z finansowaniem zewnętrznym, odwracane dyskonto rezerw i zobowiązań, straty na sprzedaży aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, straty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych przez wynik finansowy, odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz straty dotyczące instrumentów zabezpieczających, które ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu. Koszty finansowania zewnętrznego niedające się bezpośrednio przypisać do nabycia, wytworzenia, budowy lub produkcji określonych aktywów są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych wykazuje się w kwocie netto jako przychody finansowe lub koszty finansowe, zależnie od ich łącznej pozycji netto.

5.19. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i odroczoną. Podatek dochodowy ujmowany jest w zysku lub stracie bieżącego okresu, za wyjątkiem kwot związanych z pozycjami rozliczonymi bezpośrednio z kapitałem własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący jest to oczekiwana kwota zobowiązań lub należności z tytułu podatku od dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalona z zastosowaniem stawek podatkowych obowiązujących prawnie lub faktycznie na dzień sprawozdawczy oraz korekty zobowiązania podatkowego dotyczącego lat poprzednich.

Podatek odroczony wyliczany jest przy zastosowaniu metody zobowiązania bilansowego, w oparciu o różnice przejściowe pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustalaną dla celów księgowych, a ich wartością ustalaną

dla celów podatkowych. Rezerwy nie tworzy się na następujące różnice przejściowe: początkowe ujęcie aktywów lub pasywów, które nie wpływają ani na zysk księgowy ani na dochód do opodatkowania oraz różnice związane z inwestycjami w jednostkach zależnych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zrealizowane w dającej się przewidzieć przyszłości. Ujęta kwota podatku odroczonego opiera się na oczekiwaniach co do sposobu realizacji wartości bilansowej aktywów i pasywów, przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane wtedy, gdy przejściowe różnice odwrócą się, przy czym za podstawę przyjmowane są przepisy podatkowe obowiązujące prawnie lub praktycznie do dnia sprawozdawczego.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na realizację różnic przejściowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego obniża się w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania różnic przejściowych. Takie obniżki koryguje się w górę, w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego dochodu do opodatkowania staje się prawdopodobne.

5.20. Działalność zaniechana

Działalność zaniechana jest częścią działalności Grupy, która stanowi oddzielną znaczną część działalności lub segment geograficzny zbyty lub przeznaczony do sprzedaży lub jest jednostką zależną nabytą wyłącznie w celu odsprzedaży.

Klasyfikacja do działalności zaniechanej dokonuje się w wyniku sprzedaży lub w momencie, kiedy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania do przeznaczonej do sprzedaży. Kiedy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

5.21. Zysk na akcję

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego kalkulacja podstawowego zysku przypadającego na akcję dokonana została w oparciu o zysk przypadający posiadaczom akcji zwykłych Jednostki Dominującej oraz średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w okresie.

W okresach prezentowanych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie stwierdzono czynników, które powodowałyby rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

6. Segmenty operacyjne

Grupa prezentuje swoją działalność w podziale na segmenty branżowe, który wynika ze struktury zarządzania oraz raportowania wewnętrznego Grupy.

Grupa działa w jednym segmencie geograficznym – całość przychodów uzyskiwana jest w Polsce.

Segmenty branżowe

Segmenty branżowe obejmują:

- zarządzanie i doradztwo oraz wynajem pomieszczeń,
- zarządzanie i eksploatację autostrad.

Wyniki segmentów branżowych

Za okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r.

	Zarządzanie, doradztwo oraz wynajem pomieszczeń	Zarządzanie i eksploatacja autostrad	Razem
Przychody operacyjne			
Przychody segmentu (sprzedaż klientom zewnętrznym)	3 364	289 489	292 853
Przychody segmentu ogółem	3 364	289 489	292 853
Koszty operacyjne			
Koszty segmentu (sprzedaż klientom zewnętrznym)	(4 035)	(36 819)	(40 854)
Koszty segmentu ogółem	(4 035)	(36 819)	(40 854)
Pozostałe przychody operacyjne	46	4 881	4 927
Pozostałe koszty operacyjne	(33)	(289)	(322)
Koszty ogólnego zarządu (*)	(3 413)	(30 430)	(33 843)
Wynik z działalności operacyjnej	(4 071)	226 832	222 761
Przychody/(koszty) finansowe netto	3 319	(24 477)	(21 158)
Udziały w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	188	-	188
Podatek dochodowy	3 077	(39 574)	(36 497)
Wynik finansowy netto za okres sprawozdawczy	2 513	162 781	165 294
Inne całkowite dochody netto	42	4 086	4 128
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	2 555	166 867	169 422
Główne pozycje niepieniężne			
Amortyzacja	(546)	(44 254)	(44 800)
Odpisy aktualizujące należności lub ich rozwiązanie	(27)	1	(26)
Odwrocenie dyskonta	-	(19 153)	(19 153)
Aktualizacja wartości inwestycji	(93)	-	(93)

(*) Koszty ogólnego zarządu w segmencie "Zarządzanie, doradztwo oraz wynajem pomieszczeń" obejmują całość kosztów ogólnego zarządu Spółki.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Za okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r.

	Zarządzanie, doradztwo oraz wynajem pomieszczeń	Zarządzanie i eksploatacja autostrad	Razem
Przychody operacyjne			
Przychody segmentu (sprzedaż klientom zewnętrznym)	3 364	259 144	262 508
Przychody segmentu ogółem	3 364	259 144	262 508
Koszty operacyjne			
Koszty segmentu (sprzedaż klientom zewnętrznym)	(3 917)	(61 667)	(65 584)
Koszty segmentu ogółem	(3 917)	(61 667)	(65 584)
Pozostałe przychody operacyjne	155	7 198	7 353
Pozostałe koszty operacyjne	(53)	(330)	(383)
Koszty ogólnego zarządu (*)	(3 873)	(30 309)	(34 182)
Wynik z działalności operacyjnej	(4 324)	174 036	169 712
Przychody/(koszty) finansowe netto	2 753	(24 449)	(21 696)
Udziały w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	101	-	101
Podatek dochodowy	27	(28 734)	(28 707)
Wynik finansowy netto za okres sprawozdawczy	(1 443)	120 853	119 410
Inne całkowite dochody netto	(26)	3 733	3 707
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	(1 469)	124 586	123 117
Główne pozycje niepieniężne			
Amortyzacja	(535)	(43 538)	(44 073)
Inne rezerwy i odpisy lub ich rozwiązanie	2	(68)	(66)
Odpisy aktualizujące należności lub ich rozwiązanie	1	1	2
Odwrocenie dyskonta	-	(19 615)	(19 615)
Aktualizacja wartości inwestycji	(153)	-	(153)

(*) Koszty ogólnego zarządu w segmencie "Zarządzanie, doradztwo oraz wynajem pomieszczeń" obejmują całość kosztów ogólnego zarządu Spółki.

Sytuacja finansowa wg segmentów branżowych na dzień

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Zarządzanie i doradztwo oraz wynajem pomieszczeń		
Aktywa segmentu	318 359	138 724
Zobowiązania segmentu	2 148	4 324
Zarządzanie i eksploatacja autostrad		
Aktywa segmentu	1 128 287	1 236 573
Zobowiązania segmentu	857 670	947 878
Aktywa ogółem	1 446 646	1 375 297
Zobowiązania ogółem	859 818	952 202

Główny klient

W latach obrotowych kończących się odpowiednio 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. przychody od żadnego z kontrahentów nie przekroczyły 10% przychodów ze sprzedaży za ten okres.

7. Grupa przeznaczona do zbycia

Na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. Grupa nie posiadała aktywów ani zobowiązań kwalifikowanych do grupy przeznaczonej do zbycia.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

8. Przychody

	2016 r.	2015 r.
Przychody z poboru opłat	288 394	258 042
Przychody z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych	3 304	3 303
Przychody z tyt. pozostałych usług	389	478
Pozostałe przychody	766	685
Razem	292 853	262 508

9. Koszty według rodzaju

	2016 r.	2015 r.
Amortyzacja (noty 14, 15 i 16)	(44 800)	(44 073)
Zużycie materiałów i energii	(4 625)	(4 321)
Koszt utworzonych rezerw na wymianę nawierzchni ujętych w koszcie własnym sprzedaży (usługi obce)	22 194	(2 733)
Pozostałe usługi obce	(20 223)	(19 072)
Podatki i opłaty	(2 515)	(5 732)
Koszty świadczeń pracowniczych	(22 513)	(21 874)
Pozostałe	(2 215)	(1 960)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	-	(1)
Koszty według rodzaju razem	(74 697)	(99 766)
Koszt własny sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	(74 697)	(99 766)

9.1. Koszty świadczeń pracowniczych

	2016 r.	2015 r.
Wynagrodzenia	(17 514)	(16 383)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(4 311)	(4 001)
Zmiana stanu zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych ujęta w zysku lub stracie:	(688)	(1 490)
Świadczenia po okresie zatrudnienia	(79)	(74)
Nagrody jubileuszowe	(104)	(306)
Inne świadczenia pracownicze	(505)	(1 110)
Razem	(22 513)	(21 874)

10. Pozostałe przychody operacyjne

	2016 r.	2015 r.
Przychody z dzierżawy miejsc obsługi podróżnych	3 685	5 171
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności	-	2
Otrzymane odszkodowania, kary umowne, zwrot opłat, podatków oraz kosztów postępowania sądowego	624	1 544
Odsetki od należności	7	117
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych	106	51
Inne	495	436
Razem	4 917	7 321

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

11. Pozostałe koszty operacyjne

	2016 r.	2015 r.
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności	(26)	-
Darowizny udzielone	(91)	(50)
Koszty likwidacji szkód	(121)	(51)
Kary, odszkodowania, opłaty	(31)	(47)
Inne rezerwy i odpisy	-	(66)
Vat naliczony niepodlegający odliczeniu	(12)	(19)
Inne	(31)	(118)
Razem	(312)	(351)

12. Koszty finansowe netto

	2016 r.	2015 r.
Ujęte jako zysk lub strata bieżącego okresu		
Dywidendy i udziały w zyskach	5	189
Odsetki, w tym:	12 098	13 359
- z rachunków bankowych i lokat	12 097	12 521
- pozostałe	1	838
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	228	279
Pozostałe przychody finansowe	4	-
Przychody finansowe	12 331	13 827
Odsetki dotyczące zobowiązań wycenianych metodą zamortyzowanego kosztu, w tym:	(20 561)	(20 910)
- od kredytów i pożyczek, w tym:	(8 764)	(10 044)
- nominalne	(7 823)	(7 584)
- pozostałe	(941)	(2 460)
- dyskonto zobowiązania z tyt. płatności koncesyjnych	(11 036)	(10 446)
- pozostałe	(761)	(420)
Dyskonto rezerw	(8 117)	(9 169)
Aktualizacja wartości inwestycji	(93)	(153)
Zmiana netto wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych przeklasyfikowana z innych całkowitych dochodów	(4 665)	(5 286)
Nieefektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych	(48)	-
Pozostałe koszty finansowe	(5)	(5)
Koszty finansowe	(33 489)	(35 523)
Koszty finansowe netto ujęte jako zysk lub strata bieżącego okresu	(21 158)	(21 696)
Ujęte w innych całkowitych dochodach		
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą	40	(30)
Efektywna część zmian wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych (*)	426	(718)
Zmiana netto wartości godziwej przy zabezpieczeniu przepływów pieniężnych przeklasyfikowana do zysku lub straty bieżącego okresu (*)	4 665	5 286
Przychody/(Koszty) finansowe ujęte bezpośrednio w innych całkowitych dochodach	5 131	4 538

(*) Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne z tytułu płatności odsetkowych związanych z Konsorcjalną Umową Kredytową pomiędzy SAM S.A. a Konsorcjum. Dla zabezpieczanych przepływów stosuje się rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge). Jako instrument zabezpieczający stosowany jest instrument pochodny (swap stopy procentowej). Kwestia szerzej opisana w notach 32.2 oraz 33.3.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

13. Podatek dochodowy

13.1. Podatek dochodowy wykazany w zysku lub stracie bieżącego okresu

	2016 r.	2015 r.
Bieżący podatek dochodowy	(27 967)	(23 940)
Podatek dochodowy za rok bieżący	(27 907)	(24 379)
Korekta podatku za lata poprzednie	(60)	439
Podatek odroczone	(8 530)	(4 767)
Powstanie/odwrócenie różnic przejściowych	(8 530)	(4 767)
Podatek dochodowy wpływający na zysk netto za okres	(36 497)	(28 707)

Stawka podatku dochodowego, której podlegała prawie cała działalność Grupy wynosiła 19% w latach 2015-2016. Nie przewiduje się, aby stawka podatku dochodowego uległa zmianie w najbliższych latach.

13.2. Efektywna stopa podatkowa

	2016 r.		2015 r.	
	%		%	
Zysk przed opodatkowaniem		201 791		148 117
Podatek w oparciu o obowiązującą stawkę podatkową	(19,0%)	(38 340)	(19,0%)	(28 142)
Udziały w zyskach netto jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	0,0%	36	0,0%	19
Wykorzystane straty podatkowe objęte uprzednio korektą wyceny	-	-	0,0%	14
Korekta wyceny / różnice przejściowe objęte uprzednio korektą wyceny / różnice trwałe	0,9%	1 867	(0,7%)	(1 037)
Korekta bieżącego podatku dochodowego za lata ubiegłe	(0,0%)	(60)	0,3%	439
Razem	(18,1%)	(36 497)	(19,4%)	(28 707)

13.3. Podatek dochodowy ujęty w innych całkowitych dochodach

	2016 r.		2015 r.	
	Przed opodatkowaniem	Korzyść/(Strata) podatkowa	Przed opodatkowaniem	Korzyść/(Strata) podatkowa
Wycena świadczeń pracowniczych	(45)	9	44	(7)
Zmiany wartości godziwej przy zabezpieczaniu przepływów pieniężnych (*)	5 091	(967)	4 568	(868)
Razem	5 046	(958)	4 612	(875)

(*) Kwestię zabezpieczeń przepływów pieniężnych opisano w notcie 32.2 oraz 33.3.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

14. Rzeczowe aktywa trwałe

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 r.	19 980	9 075	15 097	2 792	18 567	65 511
Nabycie	825	422	1 259	61	6 542	9 109
Przeniesienie ze środków trwałych w budowie	87	9 181	-	2 784	(12 052)	-
Przeniesienie na poczet wykorzystania rezerw na wydatki inwestycyjne	-	-	-	-	(3 935)	(3 935)
Przeniesienie do wartości niematerialnych	-	-	-	-	(3 313)	(3 313)
Przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	(589)	(589)
Przeniesienie zaliczek na środki trwałe	-	-	-	-	(816)	(816)
Sprzedaż/likwidacja	-	(4 011)	(858)	(416)	-	(5 285)
Reklasyfikacja do nieruchomości inwestycyjnych	(515)	(15)	-	-	-	(530)
Inne reklasyfikacje	-	162	(138)	-	-	24
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 r.	20 377	14 814	15 360	5 221	4 404	60 176
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016 r.	20 377	14 814	15 360	5 221	4 404	60 176
Nabycie	148	291	1 699	406	2 116	4 660
Przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	1 590	-	855	(2 445)	-
Przeniesienie na poczet wykorzystania rezerw na wydatki inwestycyjne	-	-	-	-	(817)	(817)
Przeniesienie do wartości niematerialnych	-	-	-	-	(1 260)	(1 260)
Przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	(752)	(752)
Przeniesienie do kosztów operacyjnych	-	-	-	-	(64)	(64)
Przeniesienie zaliczek na środki trwałe	-	-	-	-	(28)	(28)
Sprzedaż/likwidacja/darowizny	-	(136)	(1 197)	(49)	-	(1 382)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 r.	20 525	16 559	15 862	6 433	1 154	60 533

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2015 r.	(10 827)	(7 437)	(5 803)	(2 231)	-	(26 298)
Amortyzacja za okres	(1 049)	(936)	(1 487)	(302)	-	(3 774)
Sprzedaż/likwidacja	-	4 004	719	415	-	5 138
Reklasyfikacja do nieruchomości inwestycyjnych	405	5	-	-	-	410
Inne reklasyfikacje	-	(41)	17	-	-	(24)
Rozwiązanie/wykorzystanie odpisu z tyt. trwałej utraty wartości	-	-	21	-	-	21
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2015 r.	(11 471)	(4 405)	(6 533)	(2 118)	-	(24 527)
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2016 r.	(11 471)	(4 405)	(6 533)	(2 118)	-	(24 527)
Amortyzacja za okres	(1 111)	(1 841)	(1 576)	(626)	-	(5 154)
Sprzedaż/likwidacja/darowizny	-	134	1 012	49	-	1 195
Rozwiązanie/wykorzystanie odpisu z tyt. trwałej utraty wartości	-	-	33	-	-	33
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2016 r.	(12 582)	(6 112)	(7 064)	(2 695)	-	(28 453)
Wartość netto						
Na dzień 1 stycznia 2015 r.	9 153	1 638	9 294	561	18 567	39 213
Na dzień 31 grudnia 2015 r.	8 906	10 409	8 827	3 103	4 404	35 649
Na dzień 1 stycznia 2016 r.	8 906	10 409	8 827	3 103	4 404	35 649
Na dzień 31 grudnia 2016 r.	7 943	10 447	8 798	3 738	1 154	32 080

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Odpisy aktualizujące wartość aktywów

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa nie zidentyfikowała przesłanek do przeprowadzenia testu na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych.

Na dzień 31 grudnia 2015 r. Grupa rozpoznała odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 33 tys. zł.

Zabezpieczenia

Na dzień 31 grudnia 2016 r. rzeczowe aktywa trwałe o wartości bilansowej 19 811 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 20 394 tys. zł) stanowiły zabezpieczenie kredytów bankowych.

Środki trwałe w budowie

Na dzień 31 grudnia 2016 r. środki trwałe w budowie obejmują przede wszystkim wydatki związane z realizacją kontraktu WUPO 2012 „Wymiana Urządzeń Poboru Opłat” oraz kontraktu na wykonanie systemu zarządzania ruchem (patrz nota 35).

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

15. Wartości niematerialne

	Koncesyjne wartości niematerialne	Inne koncesje, licencje, oprogramowanie komputerowe i pozostałe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2015 r.	908 782	1 801	970	-	911 553
Nabycie	-	27	-	130	157
Przeniesienie z wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	-	13	-	(13)	-
Przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	3 313	-	-	3 313
Aktualizacja wartości koncesyjnych wartości niematerialnych	(25 412)	-	-	-	(25 412)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2015 r.	883 370	5 154	970	117	889 611
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2016 r.	883 370	5 154	970	117	889 611
Nabycie	-	28	-	23	51
Przeniesienie z wartości niematerialnych nieoddanych do użytkowania	-	117	-	(117)	-
Przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	1 260	-	-	1 260
Aktualizacja wartości koncesyjnych wartości niematerialnych	(44)	-	-	-	(44)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2016 r.	883 326	6 559	970	23	890 878
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2015 r.	(325 177)	(983)	(970)	-	(327 130)
Amortyzacja za okres	(39 479)	(323)	-	-	(39 802)
Rozwiązanie odpisu z tyt. trwałej utraty wartości	-	2	-	-	2
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2015 r.	(364 656)	(1 304)	(970)	-	(366 930)
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2016 r.	(364 656)	(1 304)	(970)	-	(366 930)
Amortyzacja za okres	(38 321)	(798)	-	-	(39 119)
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na dzień 31 grudnia 2016 r.	(402 977)	(2 102)	(970)	-	(406 049)
Wartość netto					
Na dzień 1 stycznia 2015 r.	583 605	818	-	-	584 423
Na dzień 31 grudnia 2015 r.	518 714	3 850	-	117	522 681
Na dzień 1 stycznia 2016 r.	518 714	3 850	-	117	522 681
Na dzień 31 grudnia 2016 r.	480 349	4 457	-	23	484 829

W bieżącym okresie Grupa dokonała aktualizacji wartości początkowej koncesyjnych wartości niematerialnych związanych z wydatkami Etapu II:

- (i) w związku ze zmianą stóp procentowych zastosowanych przy dyskontowaniu rezerwy na nakłady inwestycyjne (patrz nota 30), w efekcie czego ich wartość została obniżona o 1 981 tys. zł (2015 r.: wzrost o 2 310 tys. zł); oraz
- (ii) w związku ze zmianą szacunków dotyczących przewidywanych wydatków inwestycyjnych oraz harmonogramu prac budowlanych, które Grupa zgodnie z zapisami Umowy Koncesyjnej winna wykonać do końca okresu koncesyjnego (patrz nota 30), w efekcie czego wartość koncesyjnych wartości niematerialnych wzrosła o 1 937 tys. zł (2015 r.: spadek o 27 722 tys. zł).

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Odpisy amortyzacyjne koncesyjnych wartości niematerialnych są wykazywane w pozycji koszt własny sprzedaży. Odpisy amortyzacyjne pozostałych wartości niematerialnych są wykazywane w pozycji koszty ogólnego zarządu.

Roczna stawka amortyzacji wyliczona w oparciu o szacowany przyrost ruchu w okresie obowiązywania koncesji w odniesieniu do wartości bieżącej netto wartości niematerialnej na początek okresu sprawozdawczego wyniosła w 2016 r. 7,39% (2015 r.: 6,87%). Według obecnego planu amortyzacji, bazującego na zaktualizowanych szacunkach przyrostu ruchu, stosunek kosztów rocznej amortyzacji do wartości netto wartości niematerialnej na 31 grudnia 2016 r. będzie kształtował się w przedziale od 8,21% do 10,92% w okresie obowiązywania koncesji.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. Grupa nie zidentyfikowała przesłanek do przeprowadzenia testu na utratę wartości koncesyjnych wartości niematerialnych.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. pozostałe wartości niematerialne nie były objęte odpisem aktualizującym ich wartość.

16. Nieruchomości inwestycyjne

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Wartość brutto na początek okresu	29 728	28 757
Sprzedaż/likwidacja	-	(148)
Przeniesienie ze środków trwałych w budowie	752	589
Reklasyfikacja z rzeczowych aktywów trwałych	-	530
Wartość brutto na koniec okresu	30 480	29 728
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(25 552)	(24 761)
Amortyzacja za okres	(527)	(497)
Sprzedaż/likwidacja	-	116
Reklasyfikacja z rzeczowych aktywów trwałych	-	(410)
Umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(26 079)	(25 552)
Wartość netto na początek okresu	4 176	3 996
Wartość netto na koniec okresu	4 401	4 176

Nieruchomości inwestycyjne wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Do inwestycji w nieruchomości Grupa zalicza część budynku biurowego przy ul. Mickiewicza przeznaczoną na wynajem oraz przylegające do niego parkingi samochodowe (w tym parking przy ul. Sokolskiej).

Na podstawie wyceny rzeczoznawcy majątkowego przeprowadzonej w czerwcu 2016 r. wartość godziwa budynku przy ul. Mickiewicza oraz wartość godziwa prawa wieczystego użytkowania gruntu, na którym rzeczony budynek się znajduje w części przynależnej Grupie, została oszacowana na kwotę 15,2 mln zł, a wartość godziwa nieruchomości przy ul. Sokolskiej na kwotę 4,4 mln zł. Wycenę ww. nieruchomości przeprowadzono przy zastosowaniu podejścia dochodowego, metodą inwestycyjną, techniką kapitalizacji prostej.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa zalicza do nieruchomości inwestycyjnych 100% posiadanej części budynku przy ul. Mickiewicza oraz 100% parkingu przy ul. Sokolskiej (wskaźniki te podlegają aktualizacji w okresach półrocznych).

Skonsolidowane przychody z tyt. wynajmu budynku oraz miejsc parkingowych w 2016 r. wyniosły 3 304 tys. zł (w 2015 r.: 3 303 tys. zł) i zostały zaprezentowane w zysku bieżącego okresu w pozycji „Przychody”, natomiast związane z nimi koszty zostały ujęte w pozycji „Koszt własny sprzedaży”.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

17. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Poniżej przedstawiono podstawowe dane finansowe jednostek stowarzyszonych, uwzględniające korekty wartości godziwej oraz korekty wynikające z różnic w zakresie polityki rachunkowości.

<i>Biuro Centrum Sp z o.o.</i>		
	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
% posiadanych akcji/udziałów	40,63%	40,63%
Aktywa ogółem*	3 527	3 116
Zobowiązania ogółem	(1 015)	(1 066)
Aktywa netto	2 512	2 050
Aktywa netto przypadające na Grupę	1 021	833
	2016 r.	2015 r.
Przychody	10 249	10 100
Zysk netto za okres sprawozdawczy	463	249
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	463	249
Całkowite dochody ogółem przypadające na Grupę	188	101
Aktywa netto przypadające na Grupę na początek okresu sprawozdawczego	833	732
Całkowite dochody ogółem przypadające na Grupę	188	101
Wartość bilansowa na koniec okresu sprawozdawczego	1 021	833

(*) Z uwzględnieniem korekty wartości godziwej;

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa posiadała jeden pomiot stowarzyszony tj. Biuro Centrum Sp. z o.o., którego podstawową działalnością jest zarządzanie i obsługa techniczna budynku biurowego będącego współwłasnością Grupy.

18. Pozostałe inwestycje

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Długoterminowe		
Lokaty długoterminowe	447 353	506 554
Inne	69	69
Razem	447 422	506 623
Krótkoterminowe		
Instrumenty kapitałowe dostępne do sprzedaży (akcje spółek niepowiązanych)	1 488	1 581
Razem	1 488	1 581

Na dzień 31 grudnia 2016 r. lokaty długoterminowe związane były z blokadą środków pieniężnych na rachunkach rezerwowych z przeznaczeniem na:

- (i) obsługę długu – 47 181 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 46 268 tys. zł),
- (ii) roboty budowlane w ramach Fazy F2b – 334 854 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 358 807 tys. zł),
- (iii) przyszłe remonty – 63 665 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 99 180 tys. zł).

W ramach rzeczowej pozycji uwzględniono również naliczone odsetki o wartości 1 653 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 2 299 tys. zł). Wszystkie rachunki rezerwowe zostały utworzone zgodnie z postanowieniami Umowy Koncesyjnej oraz Konsorcjalnej Umowy Kredytowej.

Instrumenty kapitałowe dostępne do sprzedaży dotyczą akcji spółki Ideon S.A. oraz Domu Maklerskiego BDM S.A. Na dzień 31 grudnia 2016 r. akcje tych spółek zostały objęte odpisem z tytułu utraty wartości odpowiednio w kwotach 13 565 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r.: 13 475 tys. zł) oraz 1 151 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r.: 1 148 tys. zł).

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

19. Podatek odroczony

Aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwa na podatek odroczony dotyczą poniższych pozycji aktywów i zobowiązań:

	Aktywa		Rezerwa		Wartość netto	
	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Rzeczowe aktywa trwałe	54 222	61 466	(67)	(109)	54 155	61 357
Wartości niematerialne	-	-	(88 847)	(95 902)	(88 847)	(95 902)
Nieruchomości inwestycyjne	180	277	-	-	180	277
Pozostałe inwestycje długoterminowe	6	6	(314)	(437)	(308)	(431)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	280	288	(62)	(62)	218	226
Zapasy	7	7	-	-	7	7
Inwestycje krótkoterminowe	1 937	1 919	-	-	1 937	1 919
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	(115)	(78)	(115)	(78)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	478	569	(838)	(943)	(360)	(374)
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	39 273	37 176	-	-	39 273	37 176
Przychody przyszłych okresów	2 492	2 754	-	-	2 492	2 754
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	848	1 270	-	-	848	1 270
Rezerwy	82 205	94 389	-	-	82 205	94 389
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	364	274	(31)	(46)	333	228
Pochodne instrumenty finansowe	1 700	2 657	-	-	1 700	2 657
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego na różnicach przejściowych	183 992	203 052	(90 274)	(97 577)	93 718	105 475
Aktywa z tytułu nierozliczonych strat podatkowych	1 148	739	-	-	1 148	739
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego ogółem	185 140	203 791	(90 274)	(97 577)	94 866	106 214
Kompensata	(90 274)	(97 577)	90 274	97 577	-	-
Korekta wyceny	(4 883)	(6 743)	-	-	(4 883)	(6 743)
Aktywa / rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	89 983	99 471	-	-	89 983	99 471

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Grupa nie rozpoznała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w pełnej wysokości nadwyżki przejściowych różnic ujemnych i strat podatkowych nad przejściowymi różnicami dodatnimi, ze względu na brak pewności co do realizacji części różnic przejściowych.

Zmiana różnic przejściowych w okresie

	Zmiana podatku odroczonego od różnic przejściowych ujęta			31 grudnia 2016 r.
	1 stycznia 2016 r.	jako zysk lub strata bieżącego okresu	w innych całkowitych dochodach	
Rzeczowe aktywa trwałe	61 357	(7 202)	-	54 155
Wartości niematerialne	(95 902)	7 055	-	(88 847)
Nieruchomości inwestycyjne	277	(97)	-	180
Pozostałe inwestycje długoterminowe	(431)	123	-	(308)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	226	(8)	-	218
Zapasy	7	-	-	7
Inwestycje krótkoterminowe	1 919	18	-	1 937
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(78)	(37)	-	(115)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	(374)	14	-	(360)
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	37 176	2 097	-	39 273
Przychody przyszłych okresów	2 754	(262)	-	2 492
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	1 270	(431)	9	848
Rezerwy	94 389	(12 184)	-	82 205
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	228	105	-	333
Pochodne instrumenty finansowe	2 657	10	(967)	1 700
Aktywa z tytułu nierozliczonych strat podatkowych	739	409	-	1 148
Korekta wyceny	(6 743)	1 860	-	(4 883)
Razem	99 471	(8 530)	(958)	89 983

	Zmiana podatku odroczonego od różnic przejściowych ujęta			31 grudnia 2015 r.
	1 stycznia 2015 r.	jako zysk lub strata bieżącego okresu	w innych całkowitych dochodach	
Rzeczowe aktywa trwałe	73 887	(12 530)	-	61 357
Wartości niematerialne	(107 997)	12 095	-	(95 902)
Nieruchomości inwestycyjne	325	(48)	-	277
Pozostałe inwestycje długoterminowe	(329)	(102)	-	(431)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	233	(7)	-	226
Zapasy	-	7	-	7
Inwestycje krótkoterminowe	1 890	29	-	1 919
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(85)	7	-	(78)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	(892)	518	-	(374)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	4	(4)	-	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	35 191	1 985	-	37 176
Przychody przyszłych okresów	2 940	(186)	-	2 754
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	794	483	(7)	1 270
Rezerwy	100 387	(5 998)	-	94 389
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	392	(164)	-	228
Pochodne instrumenty finansowe	3 767	(242)	(868)	2 657
Aktywa z tytułu nierozliczonych strat podatkowych	1 319	(580)	-	739
Korekta wyceny	(6 713)	(30)	-	(6 743)
Razem	105 113	(4 767)	(875)	99 471

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Straty podatkowe

Zgodnie z prawem strata poniesiona w roku podatkowym może obniżyć dochód do opodatkowania w najbliższych pięciu kolejno po sobie następujących latach podatkowych, z tym że wysokość obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% kwoty straty. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wysokość strat podatkowych pozostających do rozliczenia wyniosła 6 041 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 3 886 tys. zł).

<i>Wysokość straty</i>	<i>Termin wygaśnięcia</i>
1 943	2018
1 943	2019
1 078	2020
1 077	2021
6 041	

20. Należności oraz zobowiązania z tytułu podatku dochodowego

Należności brutto z tytułu podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2016 r. wynoszą 1 341 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 1 341 tys. zł). Jest to kwota należna Grupie do rozliczenia z przyszłym zobowiązaniem do urzędu skarbowego z tytułu podatku dochodowego. Ze względu na niepewność odzyskania ww. należności z tytułu podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2016 r., jej wartość koryguje odpis z tytułu utraty wartości w kwocie 1 341 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 1 341 tys. zł).

Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego w wysokości 13 905 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 11 082 tys. zł) stanowi różnicę pomiędzy dokonаныmi płatnościami za bieżący i ubiegły rok obrotowy a kwotą podatku należnego.

21. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	884	114
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek pozostałych	11 736	11 336
Należności z tytułu podatków, ceł ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	283	160
Pozostałe należności od jednostek powiązanych	844	-
Pozostałe należności od jednostek pozostałych	2 569	1 812
Razem	16 316	13 422

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe są przedstawione w kwotach netto pomniejszonych o odpisy aktualizujące w kwocie 91 565 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 91 518 tys. zł).

Poniższa tabela zawiera wiekowanie należności przeterminowanych z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałych wraz z informacją o wysokości odpisów aktualizujących.

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Należności przeterminowane brutto		
do 1 m-ca	61	72
powyżej 1 m-ca do 6 m-cy	30	17
powyżej 6 m-cy do 1 roku	36	1
powyżej 1 roku	96 492	97 144
Należności przeterminowane brutto razem	96 619	97 234
odpisy aktualizujące wartość należności przeterminowanych	(91 352)	(91 304)
Należności przeterminowane netto	5 267	5 930

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności przedstawia się następująco:

	2016 r.	2015 r.
Wartość odpisu na należności na dzień 1 stycznia	(91 518)	(91 569)
Utworzone odpisy	(66)	(40)
Rozwiązane odpisy	40	41
Wykorzystanie odpisów	10	63
Reklasyfikacje odpisów	(31)	(13)
Wartość odpisu na należności na dzień 31 grudnia	(91 565)	(91 518)

Odpisy na należności z tytułu dostaw i usług utworzono w związku z przewidywaną trudnością spłaty sald niektórych kontrahentów. Odpisy na pozostałe należności dotyczą przede wszystkim należności wynikających z działalności zaniechanej w latach ubiegłych, powstałych w rezultacie udzielonych poręczeń kredytowych dla spółek, które utraciły zdolność do spłaty swoich zobowiązań.

Zdaniem Grupy spłata należności nieobjętych odpisami aktualizującymi nie budzi wątpliwości. Przeterminowane należności netto na kwotę 4 986 tys. zł posiadają zabezpieczenia na majątku kontrahenta przewyższające wartość tych należności.

W 2016 r. Grupa dokonała rozwiązania odpisów aktualizujących wartość przeterminowanych należności dotyczących działalności zaniechanej w latach ubiegłych oraz działalności bieżącej w związku z ich częściowym odzyskaniem oraz w oparciu o analizę prawdopodobieństwa ich odzyskania po dniu bilansowym. Ogółem rozwiązano odpisy na kwotę 40 tys. zł (w 2015 r.: 41 tys. zł).

22. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Środki pieniężne w kasie	98	97
Środki pieniężne na rachunkach bankowych	22 982	9 604
Krótkoterminowe lokaty bankowe	342 104	177 212
Środki pieniężne w drodze	1 775	1 094
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, wartość wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	366 959	188 007
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, wartość wykazana w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	366 959	188 007

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

23. Kapitał własny

23.1. Kapitał zakładowy

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Ilość akcji na początek okresu	247 262 023	247 262 023
Ilość akcji na koniec okresu (w pełni opłaconych)	247 262 023	247 262 023
Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	0,75	0,75
Wartość nominalna emisji serii A	6 256	6 256
Wartość nominalna emisji serii B	370	370
Wartość nominalna emisji serii D	3 000	3 000
Wartość nominalna emisji serii E	71 196	71 196
Wartość nominalna emisji serii F	37 500	37 500
Wartość nominalna emisji serii G	67 125	67 125
Razem	185 447	185 447

Posiadacze akcji zwykłych są uprawnieni do otrzymywania uchwalonych dywidend oraz mają prawo do jednego głosu na akcję podczas Walnego Zgromadzenia Spółki. Wszystkie akcje uprawniają w jednakowym stopniu do majątku Spółki w przypadku podziału majątku.

23.2. Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń

Saldo kapitału z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń wynika z wyceny instrumentów pochodnych spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych. Uznane za efektywne zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy pieniężne wyniosły w 2016 r. 426 tys. zł (2015 r.: -718 tys. zł). W konsekwencji dokonanych w 2016 r. płatności odsetkowych objętych ww. zabezpieczeniem, Grupa przeklasyfikowała do kosztów finansowych zmianę wartości godziwej instrumentów zabezpieczających na ogólną kwotę -4 665 tys. zł (2015 r.: -5 286 tys. zł). Wartość efektywnych zmian opisanych powyżej została skorygowana o ujętą w innych całkowitych dochodach zmianę podatku odroczonego w wysokości -81 tys. zł, z czego 886 tys. zł dotyczyło części zmian przekwalifikowanych do kosztów finansowych (2015 r.: odpowiednio 136 tys. zł i 1 004 tys. zł).

23.3. Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowy

Pozostałe kapitały rezerwowe są tworzone przez Walne Zgromadzenia z części lub całości zatwierdzonych zysków spółek należących do Grupy. Walne Zgromadzenie może również wskazać konkretny cel, na który środki te mają być przeznaczone.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

23.4. Udziały niekontrolujące

Poniżej zaprezentowano podstawowe dane finansowe VIA4 S.A. (wartości przed dokonaniem korekt konsolidacyjnych), jedynej spółki zależnej Grupy posiadającej udziały niekontrolujące.

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Udziały niekontrolujące %	45%	45%
Aktywa trwałe	8 944	9 288
Aktywa obrotowe	14 308	13 929
Zobowiązania długoterminowe	(4 971)	(5 682)
Zobowiązania krótkoterminowe	(7 172)	(6 483)
Aktywa netto	11 109	11 052
Aktywa netto przypadające na udziały niekontrolujące	4 999	4 973
Przychody	42 351	40 736
Zysk netto za okres sprawozdawczy	12 736	12 913
Inne całkowite dochody	(35)	15
Całkowite dochody ogółem za okres sprawozdawczy	12 701	12 928
Zysk netto przypadający na udziały niekontrolujące	5 731	5 811
Całkowite dochody ogółem przypadające na udziały niekontrolujące	5 715	5 818
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	14 628	13 901
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	9	35
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(14 777)	(12 988)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(140)	948
Dywidendy wypłacone w okresie sprawozdawczym przypadające na udziały niekontrolujące	(5 689)	(4 946)

24. Zysk przypadający na jedną akcję

Kalkulacja podstawowego zysku przypadającego odpowiednio na jedną akcję dokonana została w oparciu o zysk netto akcjonariuszy Jednostki Dominującej w kwocie 159 563 tys. zł (2015 r.: 113 599 tys. zł) oraz o średnią ważoną liczbę akcji na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w liczbie 247 262 tys. sztuk (31 grudnia 2015 r.: 247 262 tys. sztuk).

Zysk netto akcjonariuszy Jednostki Dominującej na akcję zwykłą

	2016 r.	2015 r.
Zysk netto za okres sprawozdawczy akcjonariuszy Jednostki Dominującej (w tys. zł)	159 563	113 599
Średnia ważona liczba akcji zwykłych na koniec okresu (w tys. akcji)	247 262	247 262
Zysk netto za okres sprawozdawczy akcjonariuszy Jednostki Dominującej na akcję zwykłą (w złotych)	0,65	0,46

Na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. nie stwierdzono czynników, które powodowałyby rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

25. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Długoterminowa część kredytów i pożyczek zabezpieczonych na majątku Grupy	116 147	153 154
Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	116 147	153 154
Krótkoterminowa część kredytów i pożyczek zabezpieczonych na majątku Grupy	37 215	34 831
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	37 215	34 831

W dniu 28 grudnia 2005 r. pomiędzy spółką Stalexport Autostrada Małopolska S.A. i bankami komercyjnymi została zawarta Konsorcjalna Umowa Kredytowa. Okres udostępniania kredytu zakończył się 30 września 2010 r. Nominalna kwota zaciągniętego kredytu wyniosła 360 mln zł. W 2016 r. spółka dokonała spłaty kredytu na łączną kwotę 34 851 tys. zł (w 2015 r. spłacono kwotę 32 175 tys. zł).

Terminy i warunki spłaty kredytów

	Waluta	Nominalna stopa	Rok spłaty	Wartość zobowiązania na 31 grudnia 2016 r.	Wartość zobowiązania na 31 grudnia 2015 r.
Kredyty					
Konsorcjum Banków	PLN	WIBOR 6M + marża	2020*	153 362	187 985
Razem zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek				153 362	187 985

(*) Spłaty w transzach do 2020 r.

Zabezpieczenia ustanowione na majątku Grupy

Poza zastawami ustanowionymi na rzeczowych aktywach trwałych opisanymi w nocie 14, najważniejsze zabezpieczenia w ramach umów kredytowych obejmują:

- zastaw na akcjach SAM S.A., VIA4 S.A. oraz Stalexport Autoroute S.a r.l.,
- przeniesienie praw wynikających z umów dotyczących projektu Autostrady A-4 Katowice - Kraków,
- przeniesienie praw do rachunków bankowych SAM S.A.,
- cesja wierzytelności SAM S.A. związanych z projektem Autostrady A-4 Katowice – Kraków.

Z dniem 30 września 2016 r. weszła w życie podmiotowa zmiana jednego z kredytodawców w ramach Konsorcjalnej Umowy Kredytowej, której stroną jest SAM S.A., tj. FM Bank PBP S.A. został zastąpiony przez Raiffeisen Bank Polska S.A. W rezultacie stosownym zmianom uległy również zapisy umów zastawu stanowiących zabezpieczenie Konsorcjalnej Umowy Kredytowej.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

26. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. Grupa nie posiadała zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

27. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Długoterminowe		
Zobowiązania z tyt. odpraw emerytalnych	399	315
Zobowiązania z tyt. odpraw rentowych	22	22
Zobowiązania z tyt. nagród jubileuszowych	1 501	1 554
Zobowiązania z tyt. innych świadczeń pracowniczych	1 172	-
Razem	3 094	1 891
Krótkoterminowe		
Zobowiązania z tyt. odpraw emerytalnych	244	204
Zobowiązania z tyt. odpraw rentowych	3	3
Zobowiązania z tyt. nagród jubileuszowych	126	102
Zobowiązania z tyt. innych świadczeń pracowniczych	-	3 324
Razem	373	3 633

Kwoty przyszłych zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych oraz nagród jubileuszowych zostały określone w oparciu o model wyceny aktuarialnej.

Zobowiązania z tyt. innych świadczeń pracowniczych na dzień 31 grudnia 2016 r. stanowiły zarachowane przewidywane kwoty premii pieniężnych należne członkom Zarządów spółek Grupy na mocy 3-letnich planów motywacyjnych uchwalonych przez Rady Nadzorcze tychże spółek w 2016 r.

27.1. Zmiana stanu zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych

	Świadczenia po okresie zatrudnienia		Nagrody jubileuszowe		Inne świadczenia pracownicze		Razem	
	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.	2016 r.	2015 r.
Wartość na dzień 1 stycznia	544	514	1 656	1 597	3 324	2 214	5 524	4 325
Zmiany ujęte w zysku lub stracie	79	74	104	306	505	1 110	688	1 490
Koszt bieżącego zatrudnienia	70	66	207	191	1 171	1 110	1 448	1 367
Koszt przeszłego zatrudnienia	-	4	-	-	-	-	-	4
Zyski wynikające z rozliczenia	-	-	-	-	(666)	-	(666)	-
Koszt odsetkowy	9	4	44	37	-	-	53	41
(Zyski)/Straty aktuarialne	-	-	(147)	78	-	-	(147)	78
Zmiany ujęte w innych całkowitych dochodach	45	(44)	-	-	-	-	45	(44)
(Zyski)/Straty aktuarialne z tytułu:	45	(44)	-	-	-	-	45	(44)
- założeń demograficznych	79	50	-	-	-	-	79	50
- założeń finansowych	(23)	(4)	-	-	-	-	(23)	(4)
- innych założeń	(11)	(90)	-	-	-	-	(11)	(90)
Wyplacone świadczenia	-	-	(133)	(247)	(2 657)	-	(2 790)	(247)
Wartość na dzień 31 grudnia	668	544	1 627	1 656	1 172	3 324	3 467	5 524

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

27.2. Założenia aktuarialne

Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych oraz nagród jubileuszowych zostały wyliczone na podstawie poniższych założeń:

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Stopa dyskontowa	2,8%-3,5%	2,8%-3,0%
Wzrost wynagrodzeń w przyszłości	3,0%-5,0%	2,5%-3,5%
Prawdopodobieństwo rezygnacji	2,0%-6,1%	2%-6,2%

Średni ważony okres obowiązywania zobowiązań z tytułu poszczególnych świadczeń pracowniczych na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego kształtował się następująco:

<i>(w latach)</i>	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Świadczenia po okresie zatrudnienia	11,6-18,0	14,5-21,0
Nagrody jubileuszowe	7,8-15,0	6,8-17,4

27.3. Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono analizę wrażliwości, pokazującą jaki wpływ na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych miałyby prawdopodobne zmiany istotnych założeń aktuarialnych występujących na koniec okresu sprawozdawczego, przy pozostałych założeniach niezmiennych.

31 grudnia 2016 r.	Zmiana stopy dyskontowej		Zmiana wzrostu wynagrodzeń		Zmiana prawdopodob. rezygnacji	
	- 0,5 pp	+ 0,5 pp	- 0,5 pp	+ 0,5 pp	- 0,5 pp	+ 0,5 pp
Zobowiązania z tyt. odpraw emerytalnych	669	622	622	669	666	620
Zobowiązania z tyt. odpraw rentowych	26	24	24	26	26	24
Zobowiązania z tyt. nagród jubileuszowych	1 679	1 575	1 575	1 679	1 682	1 571
Razem	2 374	2 221	2 221	2 374	2 374	2 215

31 grudnia 2015 r.	- 0,5 pp		+ 0,5 pp		- 0,5 pp		+ 0,5 pp	
	Zobowiązania z tyt. odpraw emerytalnych	546	496	497	546	538	495	495
Zobowiązania z tyt. odpraw rentowych	26	24	24	26	26	24	24	
Zobowiązania z tyt. nagród jubileuszowych	1 722	1 592	1 591	1 722	1 724	1 587	1 587	
Razem	2 294	2 112	2 112	2 294	2 288	2 106	2 106	

28. Pozostałe zobowiązania długoterminowe

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Płatności z tytułu koncesji	206 700	195 664
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek powiązanych	3 245	3 153
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek pozostałych	1 119	995
Razem	211 064	199 812

Zgodnie z Umową Koncesyjną SAM S.A. zobowiązana jest do poniesienia Płatności z tytułu koncesji wobec Krajowego Funduszu Drogowego (przejęte zobowiązanie z tytułu zaciągniętego przez Skarb Państwa kredytu EBOIR). Wartość nominalna zobowiązania zgodnie z załącznikiem nr 7 do Umowy Koncesyjnej wynosi 222 918 tys. zł. Przyjęta stopa dyskontowa wyniosła 5,64% (2015 r.: 5,64%).

Saldo pozostałych zobowiązań długoterminowych stanowią kwoty zatrzymane będące zabezpieczeniem realizacji kontraktów budowlanych oraz kaucje gwarancyjne związane z wykonanymi robotami budowlanymi o terminie zwrotu przekraczającym 12 miesięcy.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

29. Przychody przysługujących okresów

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Długoterminowe		
Przedpłaty z tytułu dzierżawy (głównie miejsc obsługi podróżnych)	7 621	8 445
Inne	65	73
Razem	7 686	8 518
Krótkoterminowe		
Przedpłaty z tytułu dzierżawy (głównie miejsc obsługi podróżnych)	825	825
Przedpłaty na poczet należnej opłaty za przejazd Autostradą A-4 Katowice - Kraków	4 599	5 143
Inne	7	7
Razem	5 431	5 975

30. Rezerwy

	Rezerwy na wymianę nawierzchni autostrady	Rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II	Razem
Rezerwy długoterminowe			
Wartość na dzień 1 stycznia 2015 r.	109 065	373 504	482 569
Zwiększenia, w tym:			
- z tytułu dyskonta	26 755	6 357	33 112
Zmiana szacunków	1 738	6 357	8 095
Reklasyfikacja	12 082	(28 469)	(16 387)
Wartość na dzień 31 grudnia 2015 r.	64 607	338 978	403 585
Wartość na dzień 1 stycznia 2016 r.	64 607	338 978	403 585
Zwiększenia, w tym:			
- z tytułu dyskonta	21 460	5 527	26 987
Zmiana szacunków	1 213	5 527	6 740
Reklasyfikacja	4 444	29 240	33 684
Wartość na dzień 31 grudnia 2016 r.	43 884	300 918	344 802
Rezerwy krótkoterminowe			
Wartość na dzień 1 stycznia 2015 r.	6 224	39 560	45 784
Zwiększenia, w tym:			
- z tytułu dyskonta	351	723	1 074
Zmiana szacunków	351	723	1 074
Wykorzystanie	(34 366)	3 057	(31 309)
Wydatki i inwestycyjne przeniesione ze środków trwałych w budowie	(2 753)	(11 367)	(14 120)
Reklasyfikacja	-	(3 935)	(3 935)
Wartość na dzień 31 grudnia 2015 r.	52 751	40 452	93 203
Wartość na dzień 1 stycznia 2016 r.	52 751	40 452	93 203
Zwiększenia, w tym:			
- z tytułu dyskonta	605	772	1 377
Zmiana szacunków	605	772	1 377
Wykorzystanie	(46 885)	(29 284)	(76 169)
Wydatki i inwestycyjne przeniesione ze środków trwałych w budowie	(16 877)	(32 315)	(49 192)
Reklasyfikacja	-	(817)	(817)
Wartość na dzień 31 grudnia 2016 r.	36 221	51 636	87 857

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Rezerwa na wydatki inwestycyjne stanowi wartość bieżącą przyszłych wydatków związanych z realizacją robót modernizacyjnych odcinka Katowice-Kraków Autostrady A4 (Etap II), do których poniesienia Koncesjonariusz został zobowiązany w ramach Umowy Koncesyjnej (szerzej patrz nota 4).

W bieżącym okresie Grupa dokonała zmiany szacunków dotyczących stóp procentowych zastosowanych do określenia bieżącej wartości rezerw na wymianę nawierzchni autostrady oraz rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II (w obu przypadkach zakres wartości stóp dyskonta zastosowany na 31 grudnia 2015 r. wynosił od 1,61% do 3,33%, w chwili obecnej od 1,90% do 3,84%). W wyniku tych zmian wartość rezerwy na wymianę nawierzchni spadła o 325 tys. zł (2015 r.: wzrost o 781 tys. zł) i zgodnie z MSR 37 kwota ta pomniejszyła koszty operacyjne okresu, natomiast wartość rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II została obniżona o 1 981 tys. zł (2015 r.: wzrost o 2 310 tys. zł), która to kwota pomniejszyła koncesyjne wartości niematerialne.

W bieżącym okresie Grupa dokonała również przeszacowania rezerw na wymianę nawierzchni oraz rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II w związku ze zmianą szacunków dotyczących przewidywanych wydatków oraz harmonogramu prac budowlanych. W wyniku tej zmiany wartość rezerwy na wymianę nawierzchni spadła o 42 116 tys. zł (2015 r.: spadek o 23 065 tys. zł) i zgodnie z MSR 37 kwota ta pomniejszyła koszty operacyjne okresu, natomiast wartość rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II wzrosła o 1 937 tys. zł (2015 r.: spadek o 27 722 tys. zł), zwiększając równocześnie koncesyjne wartości niematerialne.

31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe (krótkoterminowe)

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	2 257	2 794
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	8 759	4 929
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	3 518	2 870
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	1 794	1 715
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek powiązanych oraz rozliczenia międzyokresowe kosztów	3 926	7 821
Pozostałe zobowiązania wobec jednostek pozostałych oraz rozliczenia międzyokresowe kosztów	1 976	1 139
Razem	22 230	21 268

Na saldo pozostałych zobowiązań oraz rozliczeń międzyokresowych znaczący wpływ mają kwoty zatrzymane będące zabezpieczeniem realizacji kontraktów budowlanych oraz kaucje gwarancyjne związane z wykonanymi robotami budowlanymi. Wartość ww. zobowiązań na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosła 4 088 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 7 907 tys. zł).

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

32. Instrumenty finansowe

32.1. Klasyfikacja i wartość godziwa instrumentów finansowych

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe oraz wartości godziwe instrumentów finansowych wraz ze wskazaniem ich poziomu w hierarchii wartości godziwej. Dla instrumentów finansowych niewycenianych wg wartości godziwej, których wartość bilansowa jest zbliżona do ich wartości godziwej, nie podano ich wartości godziwej.

31 grudnia 2016 r.

	Nota	Wartość bilansowa				Wartość godziwa				
		Pozyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty pochodne	Zobowiązania finansowe wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu	Razem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe niewyceniane wg wartość godziwej										
Instrumenty kapitałowe*	18	-	1 557	-	-	1 557				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe**	21	16 033	-	-	-	16 033				
Długoterminowe lokaty bankowe	18	447 353	-	-	-	447 353				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22	366 959	-	-	-	366 959				
		830 345	1 557	-	-	831 902				
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej										
Zabezpieczające i instrumenty pochodne***	32.2	-	-	(10 014)	-	(10 014)	-	(10 014)	-	(10 014)
		-	-	(10 014)	-	(10 014)				
Zobowiązania finansowe niewyceniane wg wartość godziwej										
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	25	-	-	-	(153 362)	(153 362)				
Płatności z tytułu Koncesji****	28	-	-	-	(206 700)	(206 700)				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe**	31	-	-	-	(23 076)	(23 076)				
		-	-	-	(383 138)	(383 138)				

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

31 grudnia 2015 r.

	Nota	Wartość bilansowa				Wartość godziwa				
		Pozyczki i należności	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Instrumenty pochodne	Zobowiązania finansowe wyceniane metodą amortyzowanego kosztu	Razem	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej										
Instrumenty kapitałowe	18	-	90	-	-	90	90	-	-	90
		-	90	-	-	90				
Aktywa finansowe niewyceniane wg wartość godziwej										
Instrumenty kapitałowe*	18	-	1 560	-	-	1 560				
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe**	21	14 078	-	-	-	14 078				
Długoterminowe lokaty bankowe	18	506 554	-	-	-	506 554				
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22	188 007	-	-	-	188 007				
		708 639	1 560	-	-	710 199				
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej										
Zabezpieczające instrumenty pochodne***	32.2	-	-	(15 250)	-	(15 250)	-	(15 250)	-	(15 250)
		-	-	(15 250)	-	(15 250)				
Zobowiązania finansowe niewyceniane wg wartość godziwej										
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	25	-	-	-	(187 985)	(187 985)				
Płatności z tytułu Koncesji****	28	-	-	-	(195 664)	(195 664)				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe**	31	-	-	-	(22 546)	(22 546)				
		-	-	-	(406 195)	(406 195)				

* Udziały i akcje nienotowane na rynkach finansowych, dla których nie ma żadnych alternatywnych sposobów weryfikacji ich wartości godziwej, prezentowane są w cenie nabycia skorygowanej o odpisy z tytułu utraty wartości.

** Bez uwzględnienia należności/zobowiązań z tyt. podatków, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń.

*** Wartość godziwa zabezpieczających instrumentów pochodnych (SWAP stopy procentowej) ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu zawartych transakcji, stanowiące różnicę między strumieniami płatności opartymi o zmienną stopę procentową (6M WIBOR), a strumieniami płatności opartymi o stałą stopę procentową (szerzej patrz nota 33.3).

**** Dla płatności z tytułu koncesji nie jest możliwe oszacowanie wartości godziwej ze względu na brak aktywnego rynku podobnych instrumentów finansowych.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Hierarchia instrumentów finansowych wycenianych według wartości godziwej

Instrumenty finansowe wyceniane w wartości godziwej można zakwalifikować do następujących modeli wyceny:

- Poziom 1: ceny kwotowane (nieskorygowane) na aktywnych rynkach dla takich samych aktywów i zobowiązań,
- Poziom 2: dane wejściowe, inne niż ceny kwotowane użyte w Poziomie 1, które są obserwowalne dla danych aktywów i zobowiązań, albo bezpośrednio, albo pośrednio,
- Poziom 3: dane wejściowe niebazujące na obserwowalnych cenach rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

32.2. Rachunkowość zabezpieczeń

Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Grupa zabezpiecza przepływy pieniężne z tytułu płatności odsetkowych związanych z Konsorcjalną Umową Kredytową pomiędzy SAM S.A. a Konsorcjum. Dla zabezpieczanych przepływów stosuje się rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych (cash flow hedge). Jako instrument zabezpieczający stosowany jest instrument pochodny (SWAP stopy procentowej).

Planowana realizacja zabezpieczanych przepływów pieniężnych następuje w okresach półrocznych pomiędzy 31 marca 2009 r. a 28 grudnia 2020 r. Planowany termin wpływu wyniku z transakcji zabezpieczającej na wynik finansowy jest ściśle dopasowany do terminu realizacji zabezpieczanych przepływów pieniężnych (kwestia opisana również w notcie 23.2 oraz 5.11.2).

Zobowiązanie wynikające z wyceny instrumentu zabezpieczającego na 31 grudnia 2016 r. wynosiło 10 014 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 15 250 tys. zł). Wpływ rachunkowości zabezpieczeń przyszłych przepływów pieniężnych w części uznanej za efektywną został ujęty jako inne całkowite dochody.

33. Zarządzanie ryzykiem finansowym

33.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia przez Grupę strat finansowych na skutek niewypełnienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań. Ryzyko kredytowe jest głównie związane z należnościami Grupy od klientów oraz inwestycjami finansowymi. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są lokowane w instytucjach finansowych o wysokiej wiarygodności finansowej.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe:

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Pozostałe inwestycje długoterminowe	447 422	506 623
Inwestycje krótkoterminowe	1 488	1 581
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe*	16 316	14 238
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	366 959	188 007
Razem	832 185	710 449

(*) Z uwzględnieniem należności długoterminowych.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

33.2. Ryzyko zmiany indeksów giełdowych

Ryzyko zmiany indeksów giełdowych jest to ryzyko poniesienia przez Grupę strat finansowych na skutek wahań notowań giełdowych. Ryzyko to wynika z posiadania akcji spółek giełdowych zakwalifikowanych do aktywów dostępnych do sprzedaży.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko zmiany indeksów giełdowych:

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	90

33.3. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest związane z zajściem zmian w zakresie popytu, podaży oraz cen a także innych czynników, które wpłyną na wyniki Grupy lub wartość posiadanych aktywów (takich jak kursy walut zagranicznych, stopy procentowe, cena kapitału). Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest utrzymanie ekspozycji na to ryzyko w akceptowalnych ramach, przy jednoczesnej optymalizacji zwrotu z ryzyka.

Ryzyko stopy procentowej

Ekspozycja Grupy na zmiany stóp procentowych dotyczy głównie środków pieniężnych, ekwiwalentów środków pieniężnych jak również kredytów bankowych oraz pozostałych zobowiązań opartych na zmiennej stopie procentowej bazującej na WIBOR + marża.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności (maksymalną ekspozycję) Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według zmiennych i stałych stóp procentowych:

	Wartość bieżąca 31 grudnia 2016 r.	Wartość bieżąca 31 grudnia 2015 r.
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	447 353	506 554
Razem	447 353	506 554
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	366 959	188 007
Zobowiązania finansowe	(358 647)	(381 914)
Razem	8 312	(193 907)

Zgodnie z zapisami zawartych umów o finansowanie, w dniu 27 maja 2008 r. SAM S.A. oraz banki WestLB Bank Polska S.A. (obecnie stroną jest Raiffeisen Bank Polska S.A.), PEKAO S.A., DEPFA Bank (zastąpiony przez FMS WERTMANAGEMENT) zawarły transakcje zabezpieczające przed ryzykiem przyszłych zmian stóp procentowych (Interest Rate Swaps) w odniesieniu do Konsorcjalnej Umowy Kredytowej, polegające na zamianie strumieni płatności opartych o zmienną stopę procentową (6M WIBOR) na strumienie płatności oparte o stałą stopę procentową.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. SAM S.A. posiadała zawarte transakcje zabezpieczające przed ryzykiem zmian przyszłych stóp procentowych w odniesieniu do kwoty kredytu w wysokości 170 mln zł, stanowiącej do 50% maksymalnej kwoty kredytu jaki ww. spółka mogła wykorzystać zgodnie z zawartą Konsorcjalną Umową Kredytową (w okresie od 30 września 2008 r. do 30 września 2010 r. transakcje zabezpieczały przepływy odsetkowe wynikające z kredytu o wartości 70 mln zł, a w okresie od 1 października 2010 r. do 28 grudnia 2020 r. transakcje zabezpieczą przepływy odsetkowe wynikające z kredytu o wartości do 190 mln zł). Terminy wymagalności zabezpieczanych płatności odsetkowych w transakcjach zabezpieczających są tożsame z terminami wymagalności płatności odsetkowych wynikających z zawartej Konsorcjalnej Umowy Kredytowej.

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Poza transakcjami opisanymi powyżej, działania dotyczące ograniczenia ryzyka zmian stóp procentowych obejmują bieżące monitorowanie sytuacji na rynku pieniężnym. Ponadto część inwestycji lokowana jest w instrumenty niezależne od zmian stopy WIBOR.

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej oraz zabezpieczających instrumentów pochodnych na zmianę rynkowych stóp procentowych. W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby zwiększenie i zmniejszenie stopy procentowej o 100 pb na wynik finansowy i na kapitały własne. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. kursy wymiany walut pozostają niezmiennione. Analizę przeprowadzono dla okresu bieżącego roku i dla okresu porównywalnego.

	Zysk lub strata bieżącego okresu		Kapitał własny	
	zwiększenia 100 pb	zmniejszenia 100 pb	zwiększenia 100 pb	zmniejszenia 100 pb
31 grudnia 2016 r.				
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	83	(83)	83	(83)
Zabezpieczające instrumenty pochodne	-	-	2 610	(2 610)
31 grudnia 2015 r.				
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej	(1 939)	1 939	(1 939)	1 939
Zabezpieczające instrumenty pochodne	-	-	3 394	(3 394)

Ryzyko kursowe

Na koniec 2016 r. ryzyko kursowe dotyczy środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności (maksymalną ekspozycję) Grupy na ryzyko zmiany kursów walutowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według walut, w których są one denominowane.

Aktywa/zobowiązania według waluty po przeliczeniu na złote (dane w tys. zł)

	EUR	USD	GBP
31 grudnia 2016 r.			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	604	36	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(288)	-	(122)
Ekspozycja skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej na ryzyko kursowe	316	36	(122)
31 grudnia 2015 r.			
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	669	32	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(47)	-	(104)
Ekspozycja skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej na ryzyko kursowe	622	32	(104)

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych denominowanych w walutach obcych na zmianę kursów tych walut. W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby wzmocnienie lub osłabienie złotego na dzień bilansowy o 5% w stosunku do wszystkich walut na wynik finansowy i na kapitały własne związany z wyceną tych instrumentów. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. stopy procentowe pozostają niezmiennione.

	Zysk lub strata bieżącego okresu		Kapitał własny	
	wzrost kursów walut obcych o 5%	spadek kursów walut obcych o 5%	wzrost kursów walut obcych o 5%	spadek kursów walut obcych o 5%
31 grudnia 2016 r.	12	(12)	12	(12)
31 grudnia 2015 r.	28	(28)	28	(28)

33.4. Ryzyko utraty płynności finansowej

Ryzyko utraty płynności finansowej jest to ryzyko wystąpienia braku możliwości spłaty przez Grupę jej zobowiązań finansowych w momencie ich wymagalności.

Polityka zarządzania ryzykiem utraty płynności finansowej polega na zapewnieniu środków finansowych niezbędnych do wywiązywania się Grupy z zobowiązań finansowych i inwestycyjnych przy wykorzystaniu najbardziej atrakcyjnych źródeł finansowania.

Zarządzanie płynnością Grupy koncentruje się na szczegółowej analizie, planowaniu i podjęciu odpowiednich działań w obszarach obejmujących kapitał pracujący oraz zadłużenie finansowe netto.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko utraty płynności finansowej:

31 grudnia 2016 r.

Zobowiązania finansowe z wyłączeniem instrumentów pochodnych	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne wynikające z umowy	Przepływy			
			do 6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat
Płatności z tytułu Koncesji	206 700	(222 918)	-	-	-	(222 918)
Zabezpieczone kredyty bankowe	153 362	(168 968)	(21 356)	(21 772)	(44 859)	(80 981)
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	4 364	(4 364)	-	-	(601)	(3 763)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	22 230	(22 230)	(22 230)	-	-	-
Wydatki związane z instrumentami pochodnymi						
SWAP procentowy służący zabezpieczeniu	10 014	(10 328)	(2 174)	(1 930)	(3 004)	(3 220)
Razem	396 670	(428 808)	(45 760)	(23 702)	(48 464)	(310 882)

31 grudnia 2015 r.

Zobowiązania finansowe z wyłączeniem instrumentów pochodnych	Wartość bilansowa	Przepływy pieniężne wynikające z umowy	Przepływy			
			do 6 mcy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat
Płatności z tytułu Koncesji	195 664	(222 918)	-	-	-	(222 918)
Zabezpieczone kredyty bankowe	187 985	(210 183)	(20 528)	(20 916)	(43 030)	(125 709)
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	4 148	(4 147)	-	-	(2 057)	(2 090)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	21 268	(21 268)	(21 268)	-	-	-
Wydatki związane z instrumentami pochodnymi						
SWAP procentowy służący zabezpieczeniu	15 250	(15 776)	(2 567)	(2 463)	(4 200)	(6 546)
Razem	424 315	(474 292)	(44 363)	(23 379)	(49 287)	(357 263)

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

33.5. Zarządzanie kapitałami

Podstawowym założeniem polityki Grupy w zakresie zarządzania kapitałami jest utrzymanie silnej bazy kapitałowej, która będzie podstawą zaufania ze strony inwestorów, kredytodawców oraz rynku i która zapewni przyszły rozwój Grupy. Grupa monitoruje zmiany w akcjonariacie, wskaźniki rentowności kapitału oraz wskaźniki relacji kapitału własnego do zobowiązań.

Celem Grupy jest osiągnięcie wskaźnika rentowności kapitału na poziomie satysfakcjonującym akcjonariuszy.

Jednostka Dominująca oraz spółki zależne będące spółkami akcyjnymi podlegają regulacji wynikającej z art. 396 § 1 KSH, który wymaga przekazania na kapitał zapasowy spółki akcyjnej co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego.

Współczynnik zadłużenia netto do skorygowanego kapitału własnego na koniec okresu sprawozdawczego kształtował się następująco:

	31 grudnia 2016 r.	31 grudnia 2015 r.
Zobowiązania ogółem	859 818	952 202
<i>minus</i>		
Rezerwy na wydatki inwestycyjne Etapu II	352 554	379 430
Zabezpieczające instrumenty pochodne (z uwzględnieniem podatku odroczonego)	8 314	12 593
Długoterminowe lokaty bankowe	447 353	506 554
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	366 959	188 007
Zadłużenie netto	(315 362)	(134 382)
Kapitał własny razem	586 828	423 095
<i>minus</i>		
Kapitał z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	(7 206)	(11 330)
Skorygowany kapitał własny razem	594 034	434 425
Współczynnik zadłużenia netto do skorygowanego kapitału własnego razem	(0,53)	(0,31)

W trakcie roku obrotowego nie było zmian w polityce Grupy dotyczącej zarządzania kapitałami.

34. Leasing operacyjny

Na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. żadna ze spółek tworzących Grupę nie była stroną w ramach umowy leasingu operacyjnego.

35. Zobowiązania inwestycyjne

Dnia 14 września 2012 r. SAM S.A. podpisała z firmą Autostrade Tech S.p.A. Kontrakt WUPO 2012 „Wymiana Urządzeń Poboru Opłat”. Bieżąca wartość kontraktu, bez uwzględnienia polecenia zmiany podlegającego dalszej wycenie, wynosi 25 342 tys. zł. Biorąc pod uwagę powyższe, na dzień 31 grudnia 2016 r. zaawansowanie finansowe wyniosło 23 494 tys. zł (93% wartości kontraktu), z czego 870 tys. zł dotyczyło usług rozliczonych w 2016 r.

W dniu 26 lipca 2013 r. SAM S.A. zawarła z konsorcjum firm Pavimental S.p.A. oraz Pavimental Polska Sp. z o.o. Kontrakt F2b-4-2013 „Przebudowa odwodnienia autostrady A-4 na odcinku województwa śląskiego – część I” o wartości 20 369 tys. zł (po uwzględnieniu poleceń zmiany). Kontrakt przewiduje przebudowę odwodnienia dla jedenastu zlewni w województwie śląskim. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. zaawansowanie finansowe (wartość zafakturowanych robót) wyniosło 20 369 tys. zł (100% wartości kontraktu), z czego 625 tys. zł dotyczyło robót rozliczonych w 2016 r.

W dniu 15 czerwca 2015 r. SAM S.A. zawarła z konsorcjum firm Pavimental S.p.A. oraz Pavimental Polska Sp. z o.o. Kontrakt F2b-8-2014 „Rozbudowa Węzła Mysłowice oraz budowa Węzła Rudno” o wartości 22 114 tys. zł (po uwzględnieniu poleceń zmiany). Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. zaawansowanie finansowe (wartość zafakturowanych robót) wyniosło 20 233 tys. zł (91% wartości kontraktu), z czego 17 062 tys. zł dotyczyło robót rozliczonych w 2016 r.

W dniu 15 czerwca 2015 r. SAM S.A. zawarła z firmą PRI SBL-Żelbet Sp. z o.o. Kontrakt F2b-9-2015 „Budowa ekranów akustycznych nr 1, 6a, 24a, 25 i 34” o wartości 2 229 tys. zł (po uwzględnieniu poleceń zmiany). Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. zaawansowanie finansowe (wartość zafakturowanych robót) wyniosło 2 229 tys. zł (100% wartości kontraktu), z czego 783 tys. zł dotyczyło robót rozliczonych w 2016 r.

W dniu 5 lutego 2016 r. SAM S.A. zawarła z konsorcjum firm Pavimental S.p.A. oraz Pavimental Polska Sp. z o.o. Kontrakt HM-3-2016 „Wymiana nawierzchni 2016-2017” obejmujący wymianę nawierzchni na odcinkach autostrady o łącznej długości 59,9 km, wykonanie robót mostowych związanych z wymianą nawierzchni oraz odbudowę części odwodnienia liniowego w pasie rozdziału. Bieżąca wartość kontraktu wynosi 40 070 tys. zł (po uwzględnieniu poleceń zmiany). Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. zaawansowanie finansowe (wartość rozliczonych robót) wyniosło 16 261 tys. zł (41% wartości kontraktu).

W dniu 1 kwietnia 2016 r. SAM S.A. zawarła z konsorcjum firm Pavimental S.p.A. oraz Pavimental Polska Sp. z o.o. Kontrakt F2b-6-2014 „Przebudowa odwodnienia autostrady A-4 na odcinku województwa śląskiego – część II” o wartości 23 420 tys. zł. Kontrakt przewiduje przebudowę odwodnienia dla ośmiu zlewni w województwie śląskim. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. zaawansowanie finansowe (wartość rozliczonych robót) wyniosło 7 448 tys. zł (32% wartości kontraktu).

W dniu 11 kwietnia 2016 r. SAM S.A. zawarła z Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. kontrakt na wykonanie kompleksowego remontu i modernizacji czterech przepustów drogowych o wartości 1 586 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. zaawansowanie finansowe (wartość rozliczonych robót) wyniosło 1 586 tys. zł (100% wartości kontraktu).

W dniu 17 października 2016 r. SAM S.A. zawarła z firmą WASKO S.A. kontrakt na wykonanie systemu zarządzania ruchem o wartości 2 267 tys. zł. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. zaawansowanie finansowe (wartość rozliczonych robót) wyniosło 450 tys. zł (20% wartości kontraktu).

36. Zobowiązania warunkowe

Zobowiązania warunkowe dotyczą udzielonych poręczeń i gwarancji na rzecz jednostek powiązanych w kwocie 21 540 tys. zł (31 grudnia 2015 r.: 19 402 tys. zł).

GRUPA KAPITAŁOWA STALEXPORT AUTOSTRADY S.A.
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE NA DZIEŃ I ZA ROK KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016 R.

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

37. Transakcje z podmiotami powiązаныmi

37.1. Stany rozrachunków z jednostkami powiązаныmi

31 grudnia 2016 r.	Należności	Zobowiązania z tyt. dostaw i usług	Kaucje i kwoty zatrzymane*
Atlantia S.p.A.	-	18	-
Jednostki dominujące	-	18	-
Biuro Centrum Sp. z o.o.	8	62	-
Jednostki stowarzyszone	8	62	-
Pavimental S.p.A. S.A. Oddział w Polsce	-	1 804	4 405
Pavimental Polska Sp. z o.o.	14	-	1 961
Telepass S.p.A.	721	-	-
Autostrade Tech S.p.A.	985	362	806
Autogrill Polska Sp. z o.o.	-	-	10
Inne jednostki powiązane	1 720	2 166	7 182
Razem	1 728	2 246	7 182

31 grudnia 2015 r.	Należności	Zobowiązania z tyt. dostaw i usług	Kaucje i kwoty zatrzymane*
Atlantia S.p.A.	-	17	-
Jednostki dominujące	-	17	-
Biuro Centrum Sp. z o.o.	8	292	-
Jednostki stowarzyszone	8	292	-
Pavimental S.p.A. S.A. Oddział w Polsce	-	1 695	8 184
Pavimental Polska Sp. z o.o.	4	269	1 776
Autostrade Tech S.p.A.	918	657	868
Autogrill Polska Sp. z o.o.	-	-	10
Inne jednostki powiązane	922	2 621	10 838
Razem	930	2 930	10 838

(*) Patrz noty 28 i 31;

37.2. Wartość transakcji z jednostkami powiązаныmi

2016 r.	Przychody	Pozostałe przychody operacyjne	Koszty nabytych produktów, towarów i usług	Wartość wydatków inwestycyjnych i prac zw. z wymianą nawierzchni
Biuro Centrum Sp. z o.o.	277	-	(3 107)	-
Jednostki stowarzyszone	277	-	(3 107)	-
Pavimental S.p.A. S.A. Oddział w Polsce	-	-	-	(25 135)
Pavimental Polska Sp. z o.o.	134	13	(355)	(16 261)
Autogrill Polska Sp. z o.o.	57	-	-	-
Telepass S.p.A.	1 189	5	-	-
Autostrade Tech S.p.A.	273	34	(873)	(111)
Spea Ingegneria Europea S.p.A.	-	-	-	(160)
Inne jednostki powiązane	1 653	52	(1 228)	(41 667)
Razem	1 930	52	(4 335)	(41 667)

2015 r.	Przychody	Pozostałe przychody operacyjne	Koszty nabytych produktów, towarów i usług	Wartość wydatków inwestycyjnych i prac zw. z wymianą nawierzchni
Biuro Centrum Sp. z o.o.	269	-	(3 012)	-
Jednostki stowarzyszone	269	-	(3 012)	-
Pavimental S.p.A. S.A. Oddział w Polsce	-	-	(352)	(5 727)
Pavimental Polska Sp. z o.o.	101	13	(241)	(115)
Autogrill Polska Sp. z o.o.	57	-	-	-
Autostrade Tech S.p.A.	270	25	(1 116)	(5 186)
Inne jednostki powiązane	428	38	(1 709)	(11 028)
Razem	697	38	(4 721)	(11 028)

Informacje dodatkowe (noty) do skonsolidowanego sprawozdania finansowego
(wszystkie kwoty w tysiącach złotych, chyba że podano inaczej)

37.3. Transakcje z kluczowym personelem kierowniczym

Koszty wynagrodzeń osób zarządzających i nadzorujących w Grupie Kapitałowej kształtowały się następująco:

	2016 r.	2015 r.
Jednostka Dominująca		
Zarząd	1 268	1 837
Wynagrodzenia	841	836
Zmiana zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych	427	1 001
Rada Nadzorcza	67	63
Wynagrodzenia	67	63
Jednostki zależne		
Zarządy	2 010	1 995
Wynagrodzenia	1 978	1 939
Zmiana zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych	32	56
Rady Nadzorcze	2	3
Wynagrodzenia	2	3
Razem	3 347	3 898

W 2016 r. oraz w 2015 r. nie udzielono pożyczek członkom Zarządów i Rad Nadzorczych spółek wchodzących w skład Grupy. Grupa nie udzielała też powyższym osobom zaliczek, gwarancji czy poręczeń.

38. Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe i podmiotów z nim powiązanych

Informacje na temat wynagrodzenia podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zaprezentowano w punkcie 5.20 Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy.

39. Zdarzenia po dniu bilansowym

Nie wystąpiły istotne zdarzenia po dniu bilansowym, które wymagałyby ujawnienia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2016 r.

Podpisy

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

<u>1 marca 2017 r.</u> <i>Data</i>	<u>Emil Wąsacz</u> Prezes Zarządu Dyrektor Generalny	 <i>Podpis</i>
<u>1 marca 2017 r.</u> <i>Data</i>	<u>Mariusz Serwa</u> Wiceprezes Zarządu Dyrektor Finansowy	 <i>Podpis</i>